

SCHAAKVERENIGING

Erasmus
Erasmus

Opgericht 5 september 2005

- K** - De bemanningen voor de finales!
O - Het derde weer op koers
R - Schaken en het gevangeniswezen
T - Onverwacht verlies voor het vijfde
E - Het waardevolste van Kale Harry
- De donkere dagen voor Kerstmis
- I** - Het Kersttoernooi
N - Kookpunt bij – 9 graden Celsius!
H - Het zesde koploper!
O - Het scaecspel (eerste deel)
U - Het vierde weer eens ten onder
D - Bericht uit Delft
- De komende toernooien

Lof der zotheid 4

Januari 2009

4^e jaargang

SCHAAKVERENIGING ERASMUS

Opgericht 5 september 2005

Speelzaal:

Mavogebouw Melanchthon Schiebreek
Icarusstraat 1
3054 PM Rotterdam

Bereikbaar met openbaar vervoer:
RET tramlijn 4 (Argonautenweg)

Schaken voor senioren en oudere jeugd vanaf ongeveer 16 jaar:

- maandagavond
- 20.00 – 23.30 uur
- interne competitie
- externe competitie 7 wedstrijden per seizoen tegen andere verenigingen
- contributie €90,-
- contributie dubbelleden €45

Jeugdafdeling vanaf ongeveer 6 jaar:

- maandagavond
- schaakles: 19.30 – 20.00 uur
- jeugdcompetitie: 19.00 - 19.30 uur
 - begeleiding naar alle erkende schaakdiploma's
 - Erasmus voorjaarstoernooi
 - voor oudere jeugd: meedoen

Jeugdafdeling vanaf ongeveer 6 jaar:

- maandagavond
- schaakles: 19.30 – 20.00 uur
- jeugdcompetitie: 19.00 - 19.30 uur
 - begeleiding naar alle erkende schaakdiploma's
 - Erasmus voorjaarstoernooi
 - voor oudere jeugd: meedoen

Ereleden:

Jan van Dijk
Arie de Jong
Henk J. de Kleijnen

Lid van verdienste RSB:

Jan van Rijn

BESTUUR

Voorzitter:

Ron Ansem
telefoon: 010 4217510
e-mail: voorzitter@sv-erasmus.nl

Secretaris: Leo Verhoeven

telefoon: 010 4613917
e-mail: secretaris@sv-erasmus.nl

Penningmeester: Jan Melis

telefoon: 010 4653714
Rekening: 1138.34.098 t.n.v. sv-erasmus
e-mail: penningmeester@sv-erasmus.nl

Competitie leider intern:

Cor van As
telefoon: 010 5910352 en 06 51437174
e-mail: competitieleider@sv-erasmus.nl

Wedstrijd leider extern:

Jaap van Meerkerk
telefoon: 010 421 3746
e-mail: wedstrijdleider@sv-erasmus.nl

Jeugd leider:

Maarten Versluis
telefoon: 06 19826767
e-mail: jeugdleider@sv-erasmus.nl

Redactie clubblad:

Arie de Jong
telefoon: 010 4823969
e-mail: redactie@sv-erasmus.nl
Jaap Staal
e-mail: jaap@metnaaldenpaard.nl

Website:

www.sv-erasmus.nl

Webmaster:

Jan Hoek van Dijke
e-mail: webmaster@sv-erasmus.nl

DE BEMANNINGEN ZIJN AANGEMONSTERD

Het lange voorseizoen is achter de rug, het nieuwe jaar heeft zijn intrede gedaan, de interne competitie heeft zijn tol geëist, reputaties zijn gesneuveld, nieuwe schaakgroten zijn opgestaan voor wie vergezichten zijn geopend, kortom de finales staan voor de deur en de uitverkoren bemanningen daarvan zijn aangemonsterd!!

De weg naar de finales besloeg ditmaal 16 etappes, etappes waarin punten konden worden gescoord bepalend voor de eindstand, dit in afwijking van vorig seizoen, waarin percentages beslissend waren voor het tot stand komen daarvan.

Op de rol stonden 17 ronden, maar door een verwarmingsketelstoring in ons schaak onderkomen op de eerste speelavond in januari, moest noodgedwongen een clubavond uitvallen. Als gevolg daarvan werd het aantal verplichte opkomsten teruggebracht van 11 naar 10.

Hoe dan ook, de plaatsen zijn verdeeld en toegevalen aan:

Finalegroep A:

1. Van der Kaap
2. Pietrow
3. Seeleman
4. Sturm
5. De Jager
6. Van Meerkerk
7. Verhoeven
8. Van den Hooven

Finalegroep B:

1. Ouwehand
2. Van der Velden
3. Van 't Hoenderdaal
4. De Jong
5. De Kleijnen
6. Bongers
7. Flanders
8. Wilhelm

Deze finalegroepen spelen een enkelvoudige gesloten competitie volgens dit schema:

Ronde 1	1-8	2-7	3-6	4-5
Ronde 2	8-5	6-4	7-3	1-2
Ronde 3	2-8	3-1	4-7	5-6
Ronde 4	8-6	7-5	1-4	2-3
Ronde 5	3-8	4-2	5-1	6-7
Ronde 6	8-7	1-6	2-5	3-4
Ronde 7	4-8	5-3	6-2	7-1

Zij die in groep A zich in de eindstand bij de eerste 4 plaatsen verkrijgen recht op plaatsing in team 1 voor de volgende externe competitie. Hetzelfde geldt voor groep B met betrekking tot plaatsing in team 2.

De winnaar van finale A krijgt de titel van clubkampioen, de winnaar van finale B wordt B-kampioen.

Degenen die zich niet hebben weten te plaatsen voor deze finalegroepen, spelen een nieuw toernooi over 10 ronden volgens Zwitsers systeem en beginnen met 0 punten. De winnaar krijgt de titel van C-kampioen.

Alle uitslagen verkregen in deze finales worden doorgegeven aan de KNSB en tellen dus mede voor de ELO-bepaling!

Alle partijen gespeeld in de A- en B-finale zullen worden opgenomen in een bulletin in ringformaat. Dit bulletin zal door de redactie worden samengesteld. Uw medewerking voor een duidelijke notatie is wel gewenst!

Uit de voorronden voor het kampioenschap een korte partij.

Een bijdrage van *Jan Seeleman*

“Op de laatste speelavond van 2009, 15 december, speelde ik een bijzondere partij tegen Jaap Staal. Door ervaring had ik mij min of meer geprepareerd om zijn bekende Philidor systeem en dat bleek heel nuttig te zijn zoals u zult merken!”

Jan Seeleman – Jaap Staal

1. e4, e5 2. Pf3, d6

Dat is kenmerkend voor de Philidor opstelling.

3. d4, Pf6

Een zet die Jaap al jaren speelt, maar het lijkt mij wat passief.

4. dxe5, Pxe4 5. Dd5, Pc5 6. Lg5, Le7 7. exd6, Dxd6 8. Pc3, h6 9. Le3, a6?

Veel te passief, beter is 9..., c6

10. 0-0-0, Pbd7 11. Lc4, 0-0 12. Dh5!, Dc6

Op 12..., Pf6 volgt 13. Dg6!

13. Pd4, Dxxg2

Gedwongen, maar de pion is zwaar vergiftig!

14. Pd5, Lg5 15. Thg1, Lxe3+ 16. fxe3, De4 17. Pf5!

Zwart geeft op, vanwege bijv.: 17..., Kh8 18. Txxg7, De6 19. Pf4!

HET DERDE WEER OP KOERS

Na de zeperd in Waddinxveen in ronde 3, waar met 7 man was aangetreden en een niet ingecalculerde nederlaag met 5-3 op het conto moest worden bijgeschreven, was er na de ontmoeting met De IJssel 2 op 8 december, nu al weer het vorig jaar, reden tot optimisme voor ons derde team. Er werd een afgetekende overwinning overgehouden aan het treffen: 5½-2½.

Arend Bongers moest verstek laten gaan, zijn plaats werd ingenomen door Gilles Donze.

De wedstrijd was nog maar nauwelijks begonnen of het eerste resultaat kon worden aangetekend. Het was Rutger Cogenbach die bij Jan de Graaf de uitslag liet aantekenen van zijn potje aan bord 8 met A. Macdaniel. Een vlotte Caro Kann, waarin Rutger een gambietzetje los liet. Ik zal hier maar niet vertellen dat er aan dat zetje een flink steekje los zit.... De zwartspeler kende het antwoord niet en dan gaat een oude schaakwaarheid op: een slechte zet wordt sterk, als ie niet goed wordt beantwoord. Nu was het na 10 zetten bekeken:

11. Lxe6, fxe6 12. Dxe6+, Tf7?

Dat maakt het pas goed erg! 12..., Kh8 13. Dxe7, La6 14. Dxd8, Taxd8 15. Pe2. Pe4 had nog tegenstand kunnen bieden.

13. Pg5, Pe5

Na wanhoop blijft er wanhoop.

14. Dxe5, Tf8 15. Dxe7

En zwart zag het, opbergen maar die handel.

Daarmee was de eerste steen geworpen, ditmaal in de IJssel.

Het steenwerpen werd vervolgens niet direct tot kunst verheven, want er liepen een paar partijen remise en er ging er ook eentje verloren. Jaap van Meerkerk werd getraakteerd op een Fajarowicsje, een nevenstrijdwijze uit de Budapester. Uit mijn geheugen opdiepend: tegen een

zekere Fridrik Olafson paste ik die strijdwijze ook eens toe en kreeg op de 4^e zet a2-a3 te zien. Veel plezier was er toen niet meer over voor zwart. In later tijden is Fajarowicz dan ook uit mijn bagage verdwenen... Jaap wist de gambietpion een poosje in zijn bezit te houden, maar op een gegeven moment was het kleinood toch naast het bord beland. En nog wat verder in de partij moest Jaap zelf een boer op het altaar achter laten. Gelukkig bleven er lopers van ongelijke kleur over en konden de heren spoedig vrede sluiten.

Aan bord 1 werd remise bereikt in een onvoltooide symfonie, hoewel de benaming kakofonie weer dichterbij de waarheid komt. Uit een damepion opening, die een onregelmatig verloop kende, ontwikkelde zich een stelling, waarin voor de IJsselaar perspectief viel te ontdekken. Merkwaardig was, dat juist toen tot remise werd besloten!

Er waren toen 31 zetten achter de rug en van tijdnood kan op dat moment nog geen sprake zijn geweest. Wit kan hier zonder bezwaar voortzetten met 32. Dxb7 Zwart zit dan toch een beetje in de nesten. Hij heeft weinig anders dan 32..., Tc6 Een mogelijk vervolg is dan: 33. Pf3, Tb8 34. Da7, Pd5 35. Dxa4, Pf4 Zwart hoopt dan nog in troebel water te kunnen vissen, maar 36. Pe3, Pxd3+ 37. Kf1, De4 38. d5!, Dxa4 39. Txa4 zet de zaak op scherp. Onvoldoende is dan 39..., Pxf2 40. dxc6, Pxd1 41. Txd1 en de zaken zijn duidelijk

in wits voordeel beslist. De remise is dan ook min of meer een gekregen presentje.

Ook merkwaardig was de manier waarop Boonstra De Knecht de baas werd! Uit een via via ontstane fianchetto-Benoni kreeg Bram met wit in het middenspel een mooie stelling:

Wit heeft een mooie gedekte vrijpion in het centrum plus de mogelijkheid actief te worden op de damevleugel.

16. Tab1, Pd7 17.b4, De7 18. Tfd1, Tab8 19. Pe4, Tfc8

Zwart richt zich geheel op de verdediging, maar had ook wel eens initiatief kunnen nemen met bijv.: 19..., f5 20. Lg5, Pf6 21. Pc3, e4 22. Le2, De5 23. Ld2, f4 24. bxc5, bxc5 25. Te1, La6 26. Txb8, Txb8 27. Lf3, e3 28. fxe3, fxe3 29. Lxe3, Lxc4

20. Da4, a6 21. Dc2, cxb4 22. axb4, Lxd5

Daar gaat de mooie witte pion....

23. Le2, Lxe4 24. Dxe4, Pf6 25. Dd3, Td8 26. Da3

Een onzalig plekje, zoals weldra blijkt....

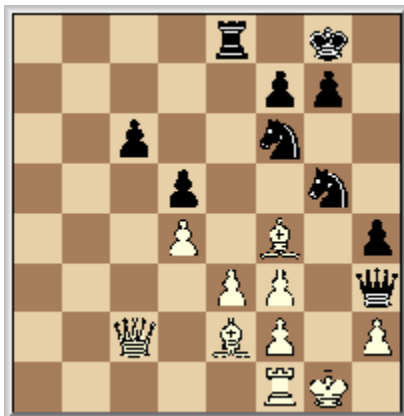
26...., Txd1+ 27. Txd1, a5

Wit kan kiezen: 28. Tb1, 28 Ld2, 28. c5 allemaal beter dan, hoewel zwart in ieder geval beter blijft staan:

28. bxa5??, Dxa3....

Bram deed nog een poging door de grond te zinken, maar bij beton is daar geen beginnen aan.

Bij Frits Steenbergren begon het herstel van de voorsprong. Het duurde lang voordat hij iets tastbaars op het bord had weten te knutselen. Niet minder dan een kleine 30 zetten had wit zich verzet tegen de winstogmerken van Frits, maar eindelijk was het dan zover dat de oogst kon worden binnengehaald.

29...., Pxf3+

De plagen van Egypte staan voor de deur!

30. Lxf3, Dxf3 31. Dd1, Dxd1

Frits bemoeide zich niet met de vraag of de dame moest worden behouden.

32. Txd1, h3 33. Te1, Ph5 34. Lg3, Te6

35. f3, f5 36. f4, Pf6

Zwart moet eerst maar eens zien hoe een plan te ontwikkelen de pluspion tot gelding te brengen.

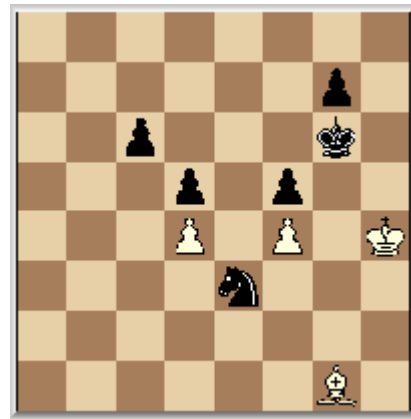
37. Kf2, Pg4+ 38. Kf3, Kf7

Merk op hoe onaantastbaar die pion op h3 is!

39. Lf2, Pxd2+ 40. Kg3, Pg4 41. Lg1, h2

Oog om oog....

42. Lxh2, Txe3+ 43. Txe3, Pxe3 44. Kh4, Kg6 45. Lg1

45...., Pc4

Veel beter is: 45...., Pg4! De loper kan niet spelen en de witte koning wordt de adem af gesneden: 46. Kg3, Kh5 47. Kf3, Kh4 48. Kg2, g6 49. Kf3, Kh3 en wit is uitgeput.

46. Lf2, Pd6 47. Le1, Pe4 48. Lb4, Kf7

Het geduldige papier naast het bord wachtte op nadere beschrijving, maar de geschiedenis stopt hier bij de mededeling dat zwart toch wel heeft gewonnen.

Daarna was het motto: consolideren en uitbouwen! Het consolideren werd toevertrouwd aan Henry Pijpers, het uitbouwen aan Jan de Korte en Gilles Donze.

Henry Pijpers is liefhebber van het bizarre genre. Of Tsjigorin daartoe behoorde is nog maar de vraag. Toch ging hij in zee met een bedenksel van die ouwe Russische houwdegen.

In 't Veld – Pijpers

1. d4, d5 2. c4, Pc6 3. Pf3

Met 3. Pc3 wordt 3..., Lg4 praktisch verhinderd. Tsjigorin ging dan verder met 3..., dxc4, al dan niet met succes...

3..., Lg4 4. e3

Een andere Rus, Aljechin, vond dan 4. Da4 weer het beste.

4...., e5

Hierbij zijn vraagtekens te zetten! Normaal is hier 4..., e6 en zwart heeft niets te vrezen.

5. dxe5

Wit doet het ook niet goed! 5. Db3! is de zet! Zwart moet dan maar kiezen uit:

5... Lxf3? 6. gxf3, Lb4+ 7. Ld2, Lxd2+ 8. Pxd2, exd4 9. cxd5, dxe3 10. fxe3, Pce7 11. Lc4 en wit staat dan toch wel heel lekker! Of: 5... Lb4+ 6. Ld2, lxd2+ 7. Pbx2, exd4 8. cxd5, dxe3 9. fxe3, Pce7 en mooi staat zwart dan niet, maar hij heeft wel mogelijkheden.

5..., Pxe5 6. Le2, Pxc4 7. Pc3, c6

In 't Veld liet zich niet uit het veld slaan, bood gepast verzet, haalde in het vergevorderde spel zijn pionnetje met dubbele rente terug, waarna de heren het punt deelden.

Jan de Korte behielp zich met Vinken in de Siciliaan, maar voerde zijn systeem niet volledig uit. Toch kreeg hij gelegenheid het cruciale doorstoten van de f-pion naar veld 5 te bereiken, maar op dat punt aangekomen, zat er een lekje in zijn bewijsvoering....

Duine, de zwartspeler, heeft niet alleen een solide stelling bereikt, maar ook nog eens kans op voordeel.

20..., b4

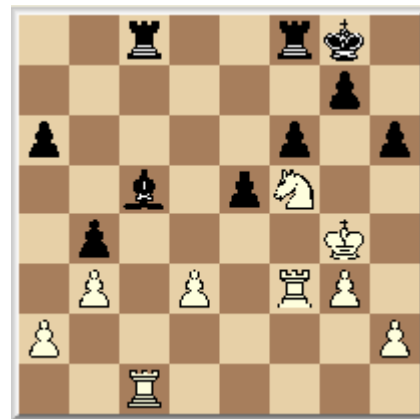
Het paard moet wijken, maar dan kan de zwarte dame naar c2. Jan besloot tot:

21. Pd5, Pxd5 22. ed5, Lxd5 23. Dg4, Lxg2+ 24. Kxg2, Dc6+ 25. Kh3, Df6 26. Tf3, Dg5

Haalt de angel uit de stelling en wat overblijft is dan een stelling met een gezonde pluspion voor zwart.

27. Taf1, Dxc4+ 28. Kxc4, Lc5 29. b3, Lc5 30. Tc1, Tc8

Veiliger, sterker, dus beter: 30..., Td5!

31. Tc4, Tf7??

Iedere partij kent zijn miskleun, ook deze!

32. Pd6, f5+ 33. Kh3, Lxd6 34. Txc8+, Kh7

De kansen zijn gekeerd en nu definitief. Jan liet het punt aantekenen.

De matchpunten waren binnen, nu nog even het eindresultaat afwachten. Dat was voorbehouden aan Gilles Donze, die zijn invalbeurt glans gaf. Uit een Damegambiet werd door de zware stukken slag geleverd op de a-lijn, waarbij alle kastelen werden geslecht. Uiteindelijk resulteerde dit in een eindspel, waarin Gilles een gedekte vrije zwarte c-pion overhield, waarbij hij ook nog eens een betere pionnenstructuur had, en dat weer ondersteund door het loperpaar. De 35 zetten werden vol geschreven, zoals het hoort, en was deze stelling bereikt:

Het zwarte voordeel is niet zo groot, dat de winst duidelijk voorhanden is. Integendeel zelfs. U en ik zouden de grootste moeite

hebben hier winst uit te peuren. Zo niet Gilles, die gaat onverstoorbbaar zijn gang, wacht op het moment dat zijn tegenstander aan het eind van zijn latijnse tijd is en gaat dan gewoon met het punt naar huis. En zo hoort dat dan ook!

In klasse 2A, waarin het derde bivakkeert, verspeelde een concurrent in deze ronde een wedstrijd punt. Dat vergroot het uitzicht op een mooi competitiebesluit! Toch is deze groep aardig aan elkaar gewaagd, wat o.a. blijkt uit het gelijke spel dat de hekkensluiter wist te boeken tegen de koploper en een ander ijkpunt is in dat opzicht het aantal behaalde bordpunten.

De stand na ronde 4:

1. Papendrecht/Alb.dam 1	7	20½
2. Erasmus 3	6	17½
3. Barendrecht 1	5	15½
4. WSV 2	4	15½
5. Lombardijen 1	3	16
6. Maassluis 1	3	15½
7. De IJssel 2	3	13½
8. Nieuwerkerk 2	1	14

SCHAKEN EN HET GEVANGENISWEZEN

Jaap Staal.

Onlangs verscheen op de website van de RSB een oproep of iemand bereid was een simultaanseance te geven in de gevangenis. Ik weet niet, of er positief op is gereageerd. Als dat wel zo is, hoop ik dat de simultaangever de ervaringen zijn bespaard die twee andere welzijnswerkers zijn overkomen.

De eerste was Henny Vijgeboom, die in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw niet alleen een razende reporter, maar ook een verwoed speler was. Hem werd gevraagd ook een simultaanseance aan gevangenen te geven, en hoewel hij ertegen opzag om met de wereld van gangsters en boeven geconfronteerd te worden, voelde hij zich toch geleid door het aanbod en liet hij de zware deuren van de gevangenispoort voor zich openen.

Ik ben vergeten hoeveel tegenstanders hij had. Ze zagen er niet zo schrikwekkend uit en hij was niet te beroerd om ze een hand te geven. Tot de man aan bord 9. Die kende hij, dat was een gewaardeerd lid van een der zusterverenigingen, een keurige man. “Wat doet u hier?” vroeg Vigg verbaasd. “Ik zit hier voor moord op mijn vrouw”, kreeg hij ten antwoord. “Mijn kinderen komen mij geregeld opzoeken. Ze begrijpen alleen niet, waarom ik het niet veel eerder heb gedaan. Ze nemen me niets kwalijk.”

Het tweede geval is nog pijnlijker. Het betreft Weenink, een der sterkste spelers van Nederland begin jaren dertig. Weenink gaf geen simultaanseance; in het kader van rehabilitatie en resocialisatie gaf hij schaaklessen aan de celbewoners. Nu is schaakles geven aan volwassenen in de regel al een weinig resultaat opleverende bezigheid, maar voor deze gevangenen was het echt boter aan de galg gesmeerd. Met één uitzondering: er was onder hen een duidelijk schaaktalent, die zeer snel vorderingen maakte en ook zeer geïnteresseerd in het spel was.

Toen diens straftijd voorbij was, wilde hij lid worden van het VAS, Weeninks club.

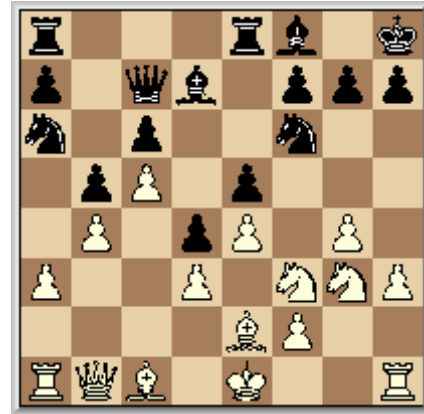
Maar de andere leden voelden er niets voor om een dief en zakkenroller in hun gelederen op te nemen. Hoe Weenink ook aandrong, hoe hij wees op het resocialisatieproject en hoe hun afwijzing er ongetwijfeld toe zou bijdragen zijn protégé weer op het slechte pad te brengen, ze bleven keihard.

ONVERWACHT VERLIES VOOR HET VIJFDE

Het bezoek dat het vijfde aflegde bij Charlois Europoort 5 kreeg een onverwacht einde. Het achttal dat Stolk zag geremplaceerd door Siebel, ging weliswaar met een nul van start, een nul die op het conto kwam van Harry Nefkens. Nu was de avond niet zo goed begonnen voor het slachtoffer, want nauwelijks binnen de veste van de Charloisers, werd iemand van ons gezocht met een automobiel van een blauwe kleur met een bepaald nummerbord.... Dat vehikel was van Harry. Hem werd verteld dat er nu een deuk inzat, veroorzaakt door een enthousiast aanrijdend schaker uit het zuidelijk deel van Rotterdam, die hem dat zelf schuld bewust onder de aandacht bracht. Prompt liep Harry zelf op het schaakbord ook nog een deuk op. Ja, je hebt zo van die dagen! Het was ook nog flink koud die avond en Harry's tegenstander liep rond onder de naam Poolman! De partij was desondanks leuk om te zien! Uit een oud recept van Pionzani ontspon zich een levendig potje, waarin wit een aanval enceneerde, waarin vooral het gedrag van de witte dame opmerkelijk was!

Na 16 zetten was de volgende stand ontstaan:

17. Pg5, Le6

We laten in het midden of beide spelers hier wel het beste kozen.

18. Pf5, Lxf5 19. gxf5, h6 20. h4!, Ph7 21. Db3

De reis is begonnen.

21...., hxg5 22. hxg5, g6 23. f6

De zaak staat op slot....

23...., Dd7 24. Dd1, Pc7 25. Lg4, Pe6 26. Df3, Kg8 27. Dh3

Zwart geeft op.

27...., Pexg5 28. Lxd7, Pxf3 29. Txf3, Ted8 30. Lxc6, Tab8 had nog weerstand kunnen bieden.

De stand kwam weer in evenwicht door een snelle winst van uw redacteur op Kees van der Kleij. Kees werd het slachtoffer van een valletje, hoewel Kees sprak van een grapje dat hij niet had gezien. Nou is een valletje beslist geen grapje, hoor! Het heeft iets doortraps en een aardigheidje lijkt daar niet op.

Wil de Boer speelde een solide remise, waarna Michael Siebel good old Piet van Dijk aan het wankelen bracht. Nadat hij eerst een pionnetje had afgesnoept werd ook nog een stuk geroofd. Maar die roof, daar valt toch wel wat over te zeggen!!

Piet van Dijk deed hier iets heel verkeerd!
Hij speelde:

29...., Dc3

Hij had hier moeten doen: 29...., Da1!! 30. Txb5, Txb5 31. Dd2, Te8 32. Te2, Txe2 33. Dxe2, Dd4+ en het is duidelijk dat wit aan de verliezende hand is....

30. Txb5

Hier gaat dat stuk! En even later was het wit, die aan het langste eind trok....

Ja, partijtjes krijgen soms een heel andere uitslag!

John Helstone ontftuselde Gerrit Boer een van zijn naamgenoten in de opening. De uitbouw naar de overwinning was daarmee al een eind op weg.

In zo'n stelling moet het de witspeler al droef te moede zijn geweest, maar wat hem heeft bewogen de kwaliteit van zijn spel nog meer te bederven is een vraag, die ik graag aan Gerrit zelf over laat:

25. Te5?, Lxe5 26. dxe5, Pf4

Hier ontging ook John wat: 26...., Dxc2+, gevolgd door 27...., Pf4+

27. Dd2, Pxc3+ 28. Kh2, Dxd2 29. Pxd2, Tc2 30. La3, Txd2 31. Kxh3, Td3

Gerrit wilde niet het lot van de Chinese keizer delen, die eens in een koets het volk werd getoond in Adams kostuum, hij gaf zich gewonnen.

Zo had ons wakkere team zich getooid met een 3½-1½ voorsprong en zij toonden dan ook hun glunderende gezichten! Nog 3 spellen aan de gang, daar moest toch wel iets goeds uitkomen!

Victor Hooftman was de eerste die een gevoel van twijfel deed bekruipen... Hij liet een kans lopen met een stuk meer het verdere verloop van de partij in te gaan.

19. Tfe1

Hier deed zich die kans voor: 19. g3

En de looper staat voor de vraag: Quo vadis? Het beste lijkt dan toch: 19...., Lxg3 20. fxg3, Dxc3+ 21. Dg2, Dxc2+ 22. Kxc2 De knol van zwart kan dan wat dolle sprongen doen: 22...., Pd5 23. Lc1, Pb4 24. Lb1 Maar van uit die basisposities kunnen de lopers goed werk doen, in tegenstelling tot de zwarte looper, die zich heeft verschanst.

19...., Td5

Nog steeds is g3 mogelijk!

20. Le4, Pxe4 21. Dxe4, Ted8 22. Lc1, Lxc1 23. Txc1, b4

Wit's kansen zijn geslonken als sneeuw voor de zon. De achtergebleven d-pion wordt een lastpak.

24. Tcd1, Lc8 25. Pe5, f6 26. Pc4, e5 27. Pd6, exd4 28. Dg6

En hier gaat het de verkeerde kant uit.

Na 28. Txd4, Te5 29. Db1, De7 30. Tde4, Txe4 31. Txe4 zijn de kansen gelijk.

28...., Te5 29. Pe4?, Dd7

Toch laat zwart hier na een dreun uit te delen met 29..., De7!! Er dreigt dan 30..., Lf5 en intussen kan het paard op e4 niet de wijk nemen.

30. g4, f5 31. g5, fxe4

Wit geeft een stuk cadeau op een moment dat hij nog kon proberen te vissen met 31. Pg3, Txe1+ 32. Txe1, fxe4 33. Ph5. Maar na 33..., Df6 kan wit toch de hoop laten varen.

En zo werd het 3½-2½.

Dan maar kijken hoe Koos de Hoog het er af brengt. Die stond niet zo best. Hij werd in de opening bij de neus genomen door de oude Albin, die door v.d Wetering dat oude gambietje in de praktijk zag brengen.

Een pion werd Koos ontfroefd en dat ding bleef ie de hele partij achter. Koos speelde daarna zo goed als foutloos, maar zwart wist steeds meer stukken te ruilen en uiteindelijk een vrije pion te creëren op de damevleugel. Wit moest daarbij blijven en zwart vrij spel geven voor een strooptocht aan de andere kant. Zover liet Koos het niet komen, hij gaf op tijd op.

En weg was de gekoesterde voorsprong van 2 punten, het stond nu gelijk en het lot van ons allen lag in handen van onze teamchef, Cor van As.

Cor haalde Aljechin van stal, maar diens ideeën op het bord brengen is een andere zaak! Al na 3 zetten zou Alexander Alexandrowitsj zijn hoofd hebben geschud. Vreemd genoeg dook even later een variatie op van een variatie die Argoenow heel vroeger propageerde. Maar dat was maar heel even, daarna verdwaalden beide spelers in eigen motieven....Maar een interessante pot was het wel, waarin wit uiteindelijk een pion voorbleef en na 28 zetten het volgende beeld zichtbaar werd:

Wit staat wat beter, maar winst is nog ver te zoeken. Van hieruit werd nog wat verder gespeeld:

29. Td6, b5 30. Ted1, Tc3 31. T1d3, Txd3 32. Txd3

Zwart had de formaties aan de damevleugel nu moeten laten rusten, maar...:

32...., a5 33. Td5, axb4 34. axb4, Tb8

De zwarte toren is nu inactief, gebonden als hij is aan die b-pion. Toch kan wit moeilijk tot groot voordeel komen.

35. Kf1, f6 36. f4, Tb7

Dit geeft wit de gelegenheid de e-pion door te drukken en te dekken met de f-pion. Wit staat dan duidelijk als favoriet te boek.

37. f3

Wit verzuimt de kans te grijpen.

37...., Kf7 38. Kf2

Hier waart het gerucht rond, dat wit remise zou hebben aangeboden, dat door onze Cor zou zijn teruggewezen...!

Er werd hierna niet meer genoteerd. En de partij ging op tempo verloren voor zwart. Beiden haalden een dame, maar wit hield nog een pion extra over en dat bleek beslissend.

Of het eindspel gewonnen is? Een goede vraag, maar ik weet het antwoord niet. Ik geef zwart een kans met remise te ontsnappen.

Wat geen vraag was, is de uitslag: met 4½-3½ konden we afdruppen. Het gejuich van de Charloisers klinkt nog na in onze oren!

Het vijfde is voor dit seizoen als uitgeschakeld te beschouwen in de titelrace.

De stand:

1. Groenord 2	8	19
2. Charlois Europoort 5	6	18
3. Messemaker 1847 4	6	16½
4. Erasmus 5	4	17
5. Shah Mata 4	4	16½
6. Hendrik Ido Ambacht 2	2	15½
7. Krimpen a/d IJssel 4	2	14
8. Oostflakkee 2	0	11½

HET WAARDEVOLSTE

Kale Harry

Mijn nichtje Mary moest op stel en sprong trouwen. Niet om de gebruikelijke redenen, maar omdat ze de knaap gevonden had die ze wou hebben en omdat ze nooit van uitstel had gehouden. En dus moesten we onverwacht naar Brisbane, want daar drijft mijn broer Tom een kangoeroevleesfabriek en daar woont hij dus.

We vierden de bruiloft in een grote zaal, die Tom goedkoop had kunnen huren, omdat normaal zijn schaakclub er speelt. Tom heeft het verder gebracht dan ik: ik ben secretaris, maar hij is voorzitter. En om de leden niet te laten mopperen, had hij hen allemaal op het feest genodigd.

Australische schakers zijn anders dan Nederlandse. Zijn de laatste wat verlegen, en zeker heel rustige mensen – de Aussies zijn druk en schromen niet hun gevoelens te laten blijken. De Australische wijnen zijn inmiddels van goede kwaliteit en de gasten genoten daarvan en naarmate de avond vorderde, genoten zij steeds meer. Ze hadden ook een verrassing in petto. Om twaalf uur verzochten ze ons naar buiten te gaan en ontstaken ze een geweldig vuurwerk.

En toen ging het mis. Het vuurwerk was te geweldig en het feestgebouw vloog in brand. Van het ene moment op het andere stond het in lichter laaie. Het was

zelfmoord geweest om nog naar binnen te gaan teneinde iets te redden. Alles ging verloren, de geschenken voor het bruidspaar, de wijnen en versnaperingen en alle bezittingen van de schaakclub, bordes, stukken, klokken, bokaal, de bibliotheek, het archief. Niets, maar dan ook niets bleef gespaard. Toen de brandweer tegen vijf uur 's morgens de brand geblust had, restte ons slechts een zwarte puinhoop.

“Ik sla de hand aan mezelf”, schreeuwde de vuurwerkmaker. “Alles, alles is weg!”

“Nee”, zei Tom, “het waardevolste is behouden.”

“Wat dan?”

“De leden.”

DE DONKERE DAGEN VOOR KERSTMIS

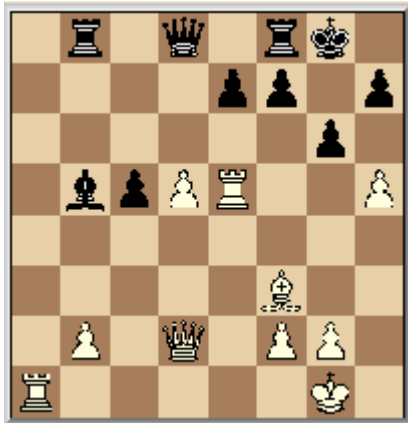
Deze spreekwoordelijke uitspraak was 13 december van toepassing op het resultaat van ons eerste team in de ontmoeting tegen Souburg. Onze vertegenwoordigers moesten opnieuw berusten in een nederlaag, de vierde op rij. Het aantal tegenstanders, dat nog moet worden bestreden en waar mogelijkerwijze resultaat tegen kan worden geboekt, neemt opnieuw af.

Maar wij zijn als Polen, we zijn nog niet verloren!

Het restprogramma:

7 februari	Sliedrecht 1 uit
7 maart	De Pion 2 thuis
27 maart	Bergen op Zoom 1 uit
18 april	Terneuzen 1 thuis
9 mei	HWP Sas van Gent 3 uit

We gingen zo mooi van start! Uit een Engels aandoende opening kwam Leo Verhoeven tegen Paul van Rooijen na 22 zetten tot de volgende voorstelling van zaken:

23. De3, Dd6 24. Te1, Ld7 25. Txe7, Txb2

Zwart heeft zich schadeloos gesteld, maar wit heeft nog wat achter de hand.

Maar ook zwart had wat achter de hand! Namelijk: 25..., Le6, daarmee de toren op e7 afsluitend. Vervolg: 26. Dg5, f6 27. T7xe6, Dxe6 28. Dxc6+, hxc6 29. dxc6, Tfe8 30. e6, Tbc8 31. Ld5+, Kg7 32. h6+, Kxh6 33. Lf7, Kg7 34. Lxe8, Txe8 35. Tc1, Kf7 36. Txc5, Kxe7 en de uitslag staat nog op losse schroeven!

26. h6

De dreiging, Dc3, is evident!

26..., Tb4 27. De5, Dxe5 28. T1xe5, Lf5 29. d6, Td4 30. Ld5, c4 31. d7, Lxd7

Zwart moet gaan inleveren.

32. Txd7, Th4 33. Txf7

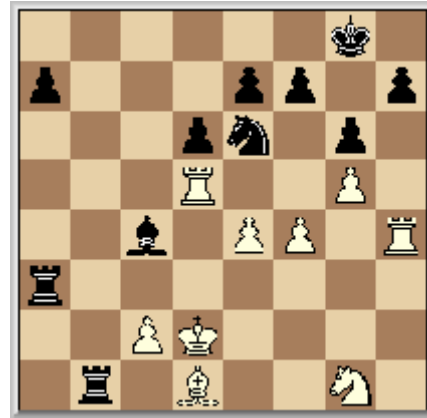
De toren kan niet worden genomen!

33..., Txb6 34. Tf3+, Kg7 35. Td7+

Zwart geeft op.

Na dit pluspunt kwamen de minpunten, Het eerste van de hand van Pim Kleinjan, die Jos van der Kaap moest vervangen. Pim opende manmoedig met behulp van een breed pionnenfront op de koningsvleugel. Toen de dames werden geruild verloor dit dreigend aanzien veel van zijn waarde. Na 15 zetten verloor Pim via een standaardcombinatie een pion (een soort vrije trap in een standaard situatie bij voetbal

waaruit door slecht verdedigen wordt gescoord). Een aantal zetten later moest een tweede worden ingeleverd. De zwarte stukken werkten optimaal samen en na 33 zetten was het pleit beslecht:

34. Pe2, Lxd5 35. exd5, Pc5 36. Pd4, Pe4+

Tijd om op te geven.

Henk de Kleijnen wilde zich verlaten op Pirc, hoewel hij dat zelden of misschien wel nooit praktiseert. Al spoedig liep het uit de hand:

9. Pxe6, dxe6 10. Pb6

En Henk is in materiële last!

10..., Pd7 11. Pxa8, Lxb2 12. Tb1, Lc3+ 13. Ld2, Le5 14. Le3, Lc3+ 15. Ke2

Wit wil niet in herhaling vervallen en daarmee remise toestaan.

15..., Pgf6 16. f3, 0-0 17. Pb6, Dc7 18. Pxd7, Lxd7 19. Kf2, Tc8 20. Ld3, La4

Halverwege de tijdcontrole en wit had nog 20 minuten tot zijn beschikking. Dit gegeven bemoedigde zwart.

21. De2, Pd7 22. g3, Pe5 23. Thc1, Pc6 24. Kg2, Pb4 25. a3, Pa2 26. Tf1, Lg7 27. Tb6, Pc3 28. Df2, Pb5 29. Lxb5, Lxb5 30. Td1, Lb2 31. Tbd6, Lxa3 32. Lb6

32..., Dxc2

Het keerpunt? Leuke kansen had geboden:
32..., Dxd6! 33. Txd6, Lxd6 34. Dd2, Le5
35. La5, La4 36. c3, b6 37. Lxb6, Lxc3 38.
Dd6, Lb5 en wit zal dit toch heus niet
winnen.

33. Td8+, Lf8 34. Txc8, Dxc8 35. Td8, Dc4 36. Lc5

Zwart zit in hevige nood.

36..., Kg7 37. Lxf8+, Kf6 38. Dd4+

Neemt alle twijfel weg.

38..., e5 39. Td6+, Kg5 40. Dxe5+, f5 41. Df6+

Einde verhaal.

Toen begon de inhaalrace, die de nodige punten moest opleveren. En er is gevochten! Om te beginnen met Jan Seeleman. Hij liet Fischer herleven in zijn bestrijding van de Siciliaan. De eerste 10 zetten waren gelijk aan een partij van 50 jaar geleden, die ik tegen een zekere Minnen op het bord bracht, daarna ging het er in die tijd wat het zwarte verweer betreft zachtzinniger toe dan in deze partij. De tijden veranderen, de zeden veranderen, het schaak bedrijven ook.

Na 16 zetten verscheen het thema, dat thans opgeld doet:

16..., Txc3

Hiermee zijn de Russen groot geworden!

17. bxc3, Lxg4

Ook weer een latere vinding. Zwart wil het initiatief behouden.

18. hxg6, hxg6 19. c4

Een poging tot vereenvoudiging. Wit kan ook kiezen voor meer agressiviteit:

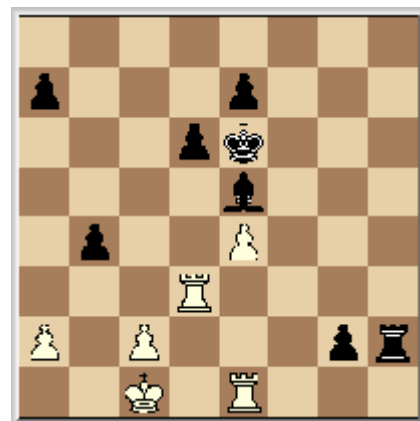
19. Lh6 Zwart zal dan die offensieve looper willen behouden, dus: 19..., Lh8 Een interessante variant is dan: 20. De1, Lh5 21. Td3, d5 22. Pb3, Db5 23. e5, Pd7 24. e6!, Pe5 25. exf7+, Pxf7 26. Ld2 waarmee het zwakke punt wordt gezekerd. 26..., e5 27. f4, e4 28. Tg3, Kf8 29. Dg1!, Tc6 30. Dxa7, Lf6 31. Db8+, Ke7 32. Txx5, gxh5 33. Tg8 en wit staat schitterend!

19..., Dxd2 20. Txd2, Lh5 21. Tf1

Wit belandt in een fase, waarin hij steeds maar moet keepen.

21..., Txc4

Materieel zijn de verhoudingen wel ongeveer gelijk, maar het is zwart die spel heeft. Daarna werd veel materiaal geruild en ontstond na 45 zetten dit stellingbeeld:

Nog altijd heeft zwart flink voordeel.

46. Tg1, a5

Een alternatief: 46..., Lf4+ 47. Kb2, Ke5 48. Tf3, Kxe4 49. Tf2, Le5+ 50. Kb3, Ld4 51. Tgxc2, Th3+ 52. Kxb4, Lc5+ 53. Kb5, Lxf2 54. Txf2, e5 en het eindspel heeft voor zwart een gunstig perspectief.

47. Kb1, Th4 48. Td2

Wit wil de vleesprikker op g2 wel ruilen!

48..., Txe4 49. Tdxg2, Lc3

De witte koning zit opgesloten en zwart hoopt zijn centrumpionnen tot gelding te brengen.

50. Tg5, a4 51. T5g4, Ke5 52. Txe4, Kxe4

Nu een toren is geruild, wordt de taak voor wit eenvoudiger. Winst is voor zwart vrijwel niet meer mogelijk.

53. Kc1, e5 54. Kd1, d5 55. Ke2, Kd4 56. Tg4+, e4 57. Th4, Kc4 58. Th7, Le5 59. Ta7, a3 60. Te7, Lc3 61. Tc7+, Kd4 62. Td7, e3

Nu is het helemaal duidelijk.

63. Te7, Ld2 64. Tc7, Lc3 65. Te7, Ld2 66. Tc7

Dus toch remise. Interessante, levendige partij!

Pietrow leverde slag met een Tarrasch in een hem vertrouwde stelling, maar liet in de opening een steekje vallen. Toch kreeg hij nog een kans! Onderstaand de partij met commentaar van Pietrow.

R. Tiggelen – A. Pietrow

1. d4, d5 2. c4, e6 3. Pc3, c5 4. cxd5, exd5 5. Pf3, Pc6 6. g3, Lg4!?

Een zijvariant. De hoofdvariant loopt verder met: 6..., Pf6.

7. Lg2, Lxf3

Enige zet. Minder is: 7..., Pf6 8. Lg5, Le7 9. dxc5 (9. 0-0 (?), cxd4 10. Pxd4, h6 11. Le3, 0-0 12. Pxc6 (?), bxc6 13. Pa4, Te8 14. Tc1, Da5 en zwart staat uitstekend, 1-0 J. van Meerkerk - A.Pietrow, IC Erasmus, voorronden 2008/2009) 9..., Lxc5 10.Db3! en zwart heeft geen compensatie.

8. Lxf3, Pxd4 9. Lxd5, Dd7 10. 0-0, Pf6 11. Lg2, Le7?!?

Na de tekstzet komt zwart verloren te staan. Scherp en juist was: 11..., 0-0-0.

12. e3, Pc6 13. Dxd7+, Kxd7 14. b3!, Thd8 15. Pb5!, Kc8 16. Lb2, a6

Op zoek naar tegenkansen.

17. Lxc6, axb5 18. Lxb5, Td2 19. Le5!

Na een serie van uitstekende zetten bereikt wit een gewonnen positie.

19..., Taxa2 20. Txa2, Txa2 21. Lc4

Ik dacht na 21. Td1 de strijd te staken, hoewel na 21..., g6 de positie nog niet helemaal hopeloos is.

21..., Kd7!

Zwart legt een landmijn.

22. Lxf7, b5 23. Ta1?

En wit stapt er op! 23. Td1 en het is een kwestie van techniek.

23..., Txa1+ 24. Lxa1, Lf8!

En de mijn ontploft.

25. Lxf6, gxf6

Toch is het nog niet eenvoudig.

26. Kg2, c4!?

Zwart neemt hier risico en forceert het spel! Was het verstandiger te blijven staan? Ik denk van niet. De zwakke velden (d5, f5 en g6) spreken in wits voordeel.

27. bxc4, b4 28. Kf3?

En het loont. Wit gelooft er niet meer in! Sterk was: 28. Ld5!, b3 29. c5, b2 30. c6!, Kd6 31. Le4, h6 32. Kf3, Kf5 met winst. Als wit ben je verplicht dit te vinden.

28..., b3 29. Lg8, h6 30. Ke2, b2 31. Lh7, Ke6 32. Kd1, Lb4 33. g4, Kd6 34. Lb1

Na: 34. Kc2, Le1 35. f3, Lf2 36. e4 (36. Kxb2, Lxe3 37. Kc3, Lc5 38. Kd3, Ke5) 36..., Ld4 37. f4, Kc5! 38. Kb1, Kd6! Heeft wit ook niet veel.

34...., Kc5 35. La2, b1D 36. Lxb1, Kxc4 37. Ke2, Kd5 38. La2+, Kd6 39. Kf3, Ke7 40. Kf4, Kf8

Met nog 3 seconden op de klok is zwart veilig thuis!

41. Kf5, Kg7 42. f4, Le1 43. e4, Lf2 44. e5, fxe5 45. Kxe5

45. fxe5, Le1 46. Ke6, Lb4 47. Kd7, La3 48. e6, Kf6 met remise.

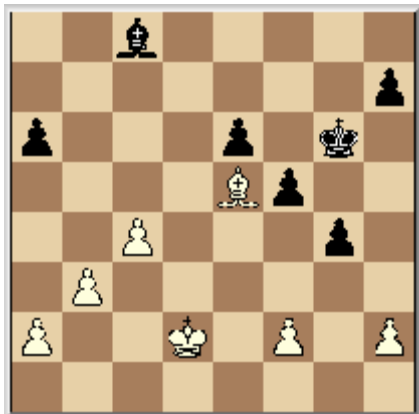
45...., Lh4

Wit komt niet verder, hoewel hij nog een poosje doorspeelde.

Remise..

Nog steeds een achterstand: 2-3.

Twee dagen later ontstond in een partij voor de interne competitie tussen Pietrow en Steenbergen een soortgelijk eindspel:

42...., h5?

Zwart probeert tegenspel te creëren waar niets te creëren valt. Hij mist daardoor ook het moment waar het afdwingen van remise binnen handbereik lag. Het enige gevaar voor zwart in de diagramstelling vormt de witte koning. Als hij op c5 komt en zijn zwarte collega de weg naar b7 belemmert, wordt er strijd geleverd. Met die kennis en dat de enige bruikbare weg daartoe loopt via d4, ligt de oplossing voor de hand:

42...., f4!! 43. Lxf4, Kf5 44. Ke3, e5 en het wandelpad naar b7 ligt open voor de zwarte koning. Na de tekstzet is de partij niet meer te redden.

Ook een andere, trouwens interessante, poging was niet voldoende:

42...., Kg5!? 43. Ke3, Ld7 44. Lf4, Kf6 45. Kd4, Le8 46. a4, h5 47. a5, h4 48. b4, La4 49. Le5, Kg5 50. Kc5, f4 51. b5 en 51...., g3 valt op 52. Lxf4! en wit wint eenvoudig

43. Ke3, h4 44. a4, Kf7 45. b4, Ke7 46. Kd4, Kd7 47. Kc5, Lb7 48. a5

Eenvoudiger wint onmiddellijk: 48. Kb6

48...., Lf3 49. Kb6

Na 49. b5?, Le2! Was het hele werk voor niets geweest!

49...., Le2 50. Kxa5

50. b5. axb5 (50...., Ld3 51. bxa6, Lxc4 52. Kb7 en wint) 51. cxb5, Ld3 52. a6. Ke8 53.

Ka5 is zoals de partij.

50...., Lxc4+ 51. Kb6, Ld5 52. b5, Le4 53. Kc5

Onzekerheid in de tijdnood. 53. a6, Kc8 54. Ka5.

53...., Kc8 54. a6, Ld3 55. Kb6, Le4

Na 55...., Lc4 beslist 56. Ka5

56. Ka7

Wit wint.

Terug naar de worsteling met de Zeeuwen. De achterstand werd vergroot aan bord 8, waar Leo de Jager een Zeeuwse invasie te verduren kreeg. De opening is dermate interessant, dat we de partij van daaruit volgen.

De Jager – Boogaard

1. e4, d6 2. d4, Pf6 3. Pc3, g6 4. f3

Deze voorbereidende zet van een aanval op de zwarte koning in samenhang met Le3 en Dd2 heeft, zoals de vroegste Pirc aanhangers reeds verkondigden, weinig kans van slagen, omdat zwart geen e7-e5 behoeft te spelen.

4...., c6 5. Le3, Pbd7 6. Dd2, Dc7 7. 0-0-0, b5

Wit heeft zijn bedoelingen geëtaleerd, maar zwart komt ook vroeg in actie.

8. g4, Pb6 9. g5, Pfd7 10. Ld3, Lg7 11. f4, b4 12. Pce2, c5 13. Lb5, a6 14. Lxd7+, Lxd7 15. Pf3, Pc4 16. Dd3, Lb5!

Deze tactische grap plaatst wit voor onoverkomelijke moeilijkheden. Hoe dan ook, er gaat materiaal verloren.

17. Tdf1

Zeker niet het slechtste antwoord.

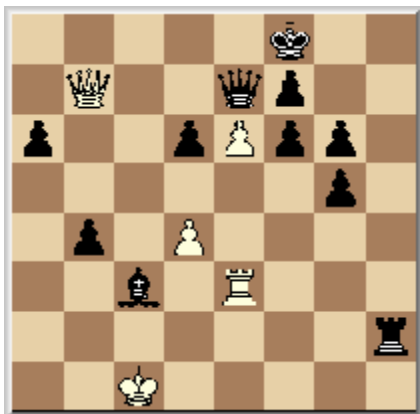
17..., Pxb2 18. Db3, Lxe2 19. Tf2, Pd3!

Opnieuw heel onaangenaam!

20. cxd3, Lxf3 21. Thf1, cxd4+ 22. Tc2, Dd7 23. Dd5

Wit vindt ook wel aardige dingen, maar er blijft toch steeds een stuk van hem hangen.

23..., Tc8 24. Txf3, Txc2+ 25. Kxc2, dxe3 26. Da8+, Dd8 27. Dc6+, Kf8 28. f5, Lc3 29. Kd1, Da5 30. f6, Dd8 31. Dd5, h6 32. d4, hxg5 33. e5, Txx2 34. Txe3, Td2+ 35. Kc1, Txa2 36. De4, Th2 37. Db7, exf6 38. e6, De7

Hier brak een glimpje hoop door, dat wit nog remise kon bereiken, maar die gedachten konden snel worden terzijde geschoven....

39. Dc8+, Kg7 40. Dd7, Kf8 41. Dc8+, Kg7 42. Dd7

Zou het dan toch waar zijn?

42..., Dxd7! 43. exd7, Lxd4 44. d8D, 44. Te8, Lb6

44..., Lxe3+ 45. Kc2, Lc5

Wat blijft is een zwarte vloed, die zich over het hele bord uitspreidt, waartegen een eenzame dame weinig kan uitrichten, want zie die zwarte koning is vorstelijk beschermd staan!

Het duurde nog tot de 66^e zet, maar toen moest wit toch definitief buigen en was de achterstand opgelopen tot 2-4.

Maar niet al te lang getreurd, want de 2 laatste partijen boden gunstige perspectieven, een gelijkspel was binnen handbereik...

Pieter Sturm kreeg in de Franse Verdediging te doen met een flankvariant, nieuw in deze jaren maar al oud van geschiedenis. Hij wist de geofferde pion langdurig in zijn bezit te houden, terwijl de partij zich langs ongebaande wegen voort slingerde. Ver in de partij wist hij het voordeel uit te breiden en rond de 61^e zet kwam het tot het volgende eindspel:

Het binnen halen van de winst is een kwestie van techniek, maar kan nog vele hoofdbrekens opleveren.

62. c4, Txc4 63. Kxe2

De witte koning kan zich nu met de h-pion bemoeien en de witte toren houdt zowel de a-pion af van promotie als tevens de zwarte koning op de 6^e rij verwijderd van het strijdtoneel.

63..., h5 64. Kf2, h4 65. Kg2, Kf6

De reis te voet is begonnen.

66. Kf2, Ke6 67. Ke2, h3 68. Kf2

68. Th5 leidt tot het spiegelbeeld van de zettenreeks in de partij: 68..., Te3 69. Kd2, Tg3 70. Kc1, a3 71. Kb1, Kf6 72. Ka2, Te3 73. Kb1, Kg6 74. Th8, Kg5 De koning is bevrijd. 75. Th7, Kg4 76. Ka2, Te2+ 77. Kxa3, h2 78. Tg7+, Kh3 79. Th7+, Kg2 80. Tg7+, Kf1 81. Th7, Kg1 en zwart heeft zijn doel bereikt.

68..., Th4 69. Kg1, Kd6 70. Kh2, Kc6 71. Ta8, Kb5 72. Tb8+, Kc4 73. Tc8+, Kb3 74. Tb8+, Ka2

Sneller resultaat geeft: 74..., Tb4 75. Th8, a3 76. Txb3+, Kb2 77. Kg1, Tc4! 78. Th8, a2 79. Ta8, a1D enz.

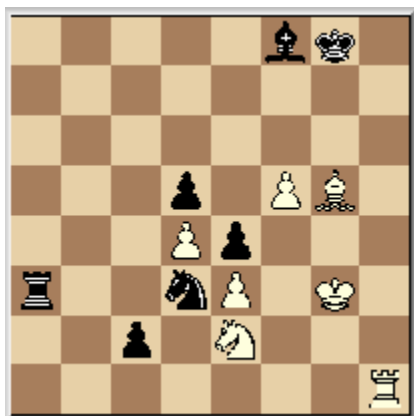
75. Tb7, Ka3 76. Tf7, Kb3 77. Tf3+, Kb4 78. Tf7, a3 79. Tb7+, Ka4 80. Ta7+, Kb3 81. Tb7, Tb4

Nu dus toch.

82. Tf7, a2 83. Tf3+, Ka4 84. Tf7, Ka3

Wit geeft op.

Achter met 3-4 en alle weddenschappen moesten nu worden afgesloten op het lot van Jaap Staal. Het werd een Hollandertje, waarin door wit Bogoljubow van stal werd gehaald. Jaap liet zich daar niet door storen. Hij kreeg superieur spel met behulp van een gesloten centrumformatie en kon op de damevleugel inbreken. Tegen de tijdcontrole ontstond deze stelling:

Zwart staat uitstekend en zou de witte toren kunnen uitschakelen met:

40..., c1D 41. Pxc1, Ta1 42. Pxd3, Txb1 Maar winst is dan voor zwart moeilijk aan te tonen, bijv.: 43. Pe5, Ld6 44. f6, Lxe5 45. dxe5, Kf7 46. Kg4, Ke6 47. Lf4, Tf1 48. Kg5, Tg1+ 49. Kh6, Tg2 50. Kh5, Tg8

51. Lh6, Kf7 52. Lf4, Tg1 53. Lg5, Tg2 54. Lf4 en dit moet haast wel op remise uitdraaien...

De partij:

40..., Tb3 41. Ta1, La3 42. Kg4, c1D

Zwart haalt een stuk van het bord, maar schijn bedriegt wel eens...

43. Pxc1, Pxc1

De witte toren zit opgesloten, maar die gevangenhouding pent 3 stukken!

44. f6, Kf7 45. Kf5

Merkwaardigerwijs zit zwart nu in zetdwang!! De keuze is gering: het paard moet de wei in, maar waarheen? Jaap koos voor:

45..., Pd3

Dit geeft de witte toren direct de volle vrijheid. Beter was daarom: 45..., Pe2 46. Ta2, Pc3 47. Th2, Tb6! Alleen deze zet kan zwart voldoende kans op behoud geven (47..., Lf8 48. Th7+, Kg8 49. Kg6, Tb6 50. Ta7!, Pd1 51. Ta8, Pf2 52. Lh6, Txf6+ Er is niet anders 53. Kxf6, Pg4 54. Ke6, Pxe6 55. Kxd5, Kf7 56. Kxe4, Lg7 57. d5, Pg4 58. Kf4, Pf6 59. e4, Pd7 60. Kf5, Ke7 61. Ta6, Kf7 62. d6, Ld4 63. Ta8, Pe5 64. Ta4, Lb2 65. Ta7+, Kf8 66. Ke6, Pc6 67. Tf7+, Kg8 68. Tc7, Pd8+ 69. Ke7, Pf7 70. d7, Kg7 71. d8D, Pxd8 72. Kxd8, Kf6 73. Te7, Le5 74. Kd7, Ld4 75. Te6+, Kg5 76. Kd6 en wit wint)

48. Th7+, Ke8 49. f7+, Kf8 50. Lf6, Le7 51. Th8+, Kxf7 52. Th7+, Kf8 53. Lxe7+, Kg8 en hoewel wit nog kansen heeft, is het misschien zo wel remise.

Eindspelen zijn vaak moeilijk, wel de moeite van het beoefenen waard!

46. Th1, Kg8

46..., Ke8 47. Th7, Tb6 48. Ta7, Lb4 49. f7+, Kf8 50. Lf6, Ld6 51. Td7, Lg3, Kg6 en zwart kan opgeven.

47. Kg6, Tb7

47..., Tb6 biedt nog verweer.

48. Lh6, Pf2 49. Th4, Lf8 50. Lxf8, Pg4 51. Le7

Zwart geeft op.

En zo kwamen we aan de vierde nederlaag in successie en verblijven wij – enigszins troosteloos – onderaan de ranglijst....

1. Bergen op Zoom	7	22
2. Charlois Europoort	7	20
3. Sliedrecht	6	18
4. Souburg	4	16
5. De Pion 2	4	16
6. HWP Sas van Gent 3	4	15½
7. Terneuzen	3	17½
8. Landau Axel	3	16
9. Spijkenisse 2	2	18½
10. Erasmus	0	10½

KERSTTOURNOOI

Het jaar 2008 werd bij Erasmus afgesloten met een traditioneel gezellig onderonsje. Ditmaal geen toernooivormen waarin kerstkransen en dito staven waren te verdienen, maar een aantal vrije spelvormen gelardeerd met gratis consumpties en hapjes. Hieronder een aantal leden bezig met het beoefenen van Can I ? Voor wie het niet kent: de wit- en zwartspeler zitten gescheiden en in het midden huist een speleider. Deze doet op het middelste bord de zetten van beiden, zonder dan de spelers weten wat de tegenstander heeft gedaan. Het is dus een kwestie van tellen hoe vaak je iets (maar je weet niet wat!) hebt geslagen en deduceren waar de koning staat en hoe hem daar mat te zetten!

Anderen speelden in groepjes van 4 kloksimultaan tegen elkaar en vervolgens onderling snelschaak. De gezamenlijke punten uit beide disciplines bepaalden dan de einduitslag. De avond werd door een flink aantal leden bezocht.

Rond half twaalf waren de zaken afgerond en toog een ieder naar huis in afwachting van het vieren van de kerstdagen en de overgang van het oude naar het nieuwe jaar.

KOOKPUNT BIJ -9 GRADEN CELSIUS !

De Nieuwjaarswisseling liet onverwachte sporen na! De eerste clubavond in elk Nieuwjaar biedt de gelegenheid elkaar een hart onder de riem te steken voor wat komen gaat... Niet deze keer! Het te verwachten opgewekte samenzijn werd wreed verstoord door een weigerende verwarmingsinstallatie in de school waarin onze club huist. Dit onheil diende zich eerst kort voor de clubavond aan en wel in de voorafgaande middag.

Goede raad was duur, onmiddellijke actie was gewenst en via e-mail verkeer en telefonades werden de slachtoffers ingelicht dat het heerlijke avondje op de buik kon worden geschreven, want de vorstperiode was op die dag onze metgezel en een huiveringwekkende sessie in een

onverwarmd lokaal lokt nu eenmaal niet aan. Gevolg: iedereen moest thuis blijven...

Maar toch moest er ook nog iets anders worden geregeld, namelijk een vervangend onderkomen zoeken voor het kunnen spelen van een competitiewedstrijd van team 2 tegen Onesimus 1, die voor diezelfde avond op de rol stond. Dankzij de goede contacten met de schoolleiding van Melanchthon hoofdgebouw aan de Van Bijniershoekweg kon gebruik worden gemaakt van een lokaliteit aldaar. In allerijl werd ook de tegenstander op de hoogte gebracht van de noodzakelijke adreswijziging en met behulp van velen werd het organisatorisch bijna onmogelijke toch volbracht en kon de ontmoeting doorgang vinden.

Dit was die dag het eerste kookpunt en er zou nog een staartje te wachten staan!

Ons tweede team heeft dit jaar moeite met het aan de kant schuiven van tegenstanders. Twee gelijke spelen, vooraf gegaan door een overwinning, hadden al geknaagd aan onze vooruitzichten op een goed seizoensresultaat en tegenstander Onesimus, hangend onderin met 1 wedstrijdpunt zou een dankbaar object zijn een nieuwe stimulans te vinden. Het viel allemaal niet zo mee bleek die avond...

De start verliep kalm met een vrij bloedeloze remise van Ruurd Ouwehand aan bord 4. Uit een Damegambiet ontspon zich een pionnenstrijd met een poging tot falanxvorming, maar de enige open lijn bood aan de zware stukken, die al vroeg van vrouwelijke charmes waren ontdaan, geen mogelijkheid voor zowel wit als zwart winnend te kunnen overtuigen. Punt delen dus maar.

Daarna een tegenvaller: Joop van 't Hoenderdaal kreeg weinig gelegenheid tot spelmogelijkheden en moest toezien hoe hij in een verzwakte koningstelling, zonder steun van eigen stukken, werd opgesloten en neergesabeld. Dat was een onverwachte achterstand en die werd lange tijd niet gecompenseerd.

Het wachten was op de gelijkmaker..., maar die liet heel lang op zich wachten!

Bij Pim Kleinjan was het verrassingseffect al spoedig verdwenen toen de dames het veld moesten ruimen en er slechts noeste arbeid overbleef. Die werd dan ook verricht, Na 9 zetten was het slagveld redelijk overzichtelijk:

Pim, met wit, moest hier een lichtelijk mindere stelling naar remise zien te voeren. De pionnenstructuren zijn gelijk, behoudens de schoonheden is alles nog compleet. Eigenlijk kun je zo'n stelling, op dagen dat je geen zin hebt, al remise geven....

10. a3, a6 11. Ke2, b5 12. Ld3, Lb7 13. Td1, Pc6

Zwart heeft zijn ontwikkelingskunstjes al achter de rug, maar wit moet nog wat ruimte zien te scheppen.

14. Pe4, Le7 15. Pfg5, Pxe4 16. Pxe4, Pe5 17. Lb1, Tfd8 18. f3, Ld5 19. Pd2

Ruimte scheppen, Pim! Wat we hier zien, is het in praktijk brengen van Steinitz: de onderste rij bemannen...

19..., Tac8 20. Le4, f5 21. Lxd5, Txd5 22. e4, Td7 23. exf5, exf5 24. Pb3, Tc2+

Even een bruut gebaar!

25. Td2, Tdx2+ 26. Pxd2, Lg5 27. Kd1, Tc6 28. Pb3, Lxc1 29. Txc1, Txc1+ 30. Kxc1

Een moment van opwinding! Zou er dan toch nog iets in zitten?

Na lang nadenken besloot zwart hier tot:

30..., Kf7

En zag af van een ultieme winstpoging of verliespoging?

Als er iets had willen worden ondernomen, bezie dan deze mogelijkheid:

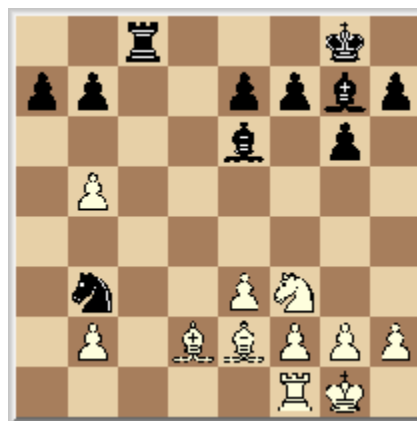
30..., Pd3+ 31. Kc2, Pe1+ 32. Kc3, Pxd2
33. Kb4, Pe1 34. Pd2, Pd3+ 35. Ka5, Pxb2
36. Kxa6, Pc4 37. Pb1, Pd6 38. Pc3,
Kf7 (met 38..., Pc4 is het een kwestie van
remise door zetherhaling) 39. Pxb5, Pc4
40. a4, Ke6 41. Pd4+, Ke5 42. Pb3, g5 43.
Kb5, Kd5 44. a5, Pd6+ 45. Kb6, h5 46. a6,
g4 47. fxg4, hxg4 48. Pc1, f4 49. Pd3, Ke4
50. Pf2+, Kf3 51. Kc6, Pc8

En het oordeel is dan: geen winst- of
verlies, maar remise....

**31. Pc5, a5 32. b3, Ke7 33. Kc2, Pc6 34.
Kc3, Kd6 35. Pd3**

En toen besloten de heren tot remise. Ach,
hadden zij maar kennis gedragen van mijn
opmerking na de 9^e zet!

De gelijkmaker, hij kwam er. Feitelijk
hadden we die verwacht aan bord 1, waar
Evert de doodklap al meende te hebben
uitgedeeld. Maar het punt werd
binnengesleept aan 7, door Peter Weeda,
die een Grünfelder opvoerde, waaruit hij
overwicht peurde:

Een stelling om je op blind te staren! Wat
is nu de juiste voortzetting? Er zijn diverse
mogelijkheden. Een daarvan is:

19..., Lxb2 20. Td1 (nog het beste
antwoord) 20..., Pxd2 21. Pxd2, Td8
Zwart probeert het met penning en
afruilmogelijkheden. 22. Kf1, a5 23. bxa6,
bxa6 24. Pe4, Txd1+ 25. Lxd1, a5 26. Ke2,
Ld5 27. Kd3, f5 28. Pd2, Lxg2 29. Lb3+,
Kg7 30. Pc4, Lf6 31. Pxa5, Le5 32. f4,
Le4+ 33. Ke2, Lc7 34. Pc4, Kf6 35. Pa3,
e5 36. Pb5, Lb8 37. Pc3, exf4 38. Pxe4+,
fxe4 Eindelijk is die spring in 't veld
geslacht, maar wat blijft is een eindspel
met lopers van ongelijke kleur en zwart
met 2 pionnen extra. Maar probeer dat
maar eens te winnen als de loper het
promotieveld op h1 niet kan bestrijken....

De partij:

19..., Tc2 20. Ld1

Toen had ik even mijn bedenkingen voor
wat de kansen van zwart betreft....

**20..., Txb2 21. Lxb3, Txb3 22. Pd4,
Lxd4 23. exd4, Txb5**

Het traditionele Grünfeldscenario: 2
verbonden vrijpionnen op de damevleugel,
is gerealiseerd.

24. h3, Tb2 25. Le3, a5 26. d5

Een listig zetje!

**26..., Lxd5 27. Td1, e6 28. Tc1, Lc6 29.
Td1, f6**

Het directe gevaar is bezworen.

30. Lh6, Kf7 31. Td8

Wit duikt in het troebele water.

**31..., b5 32. Lf8, a4 33. Lc5, g5 34. Tf8+,
Kg7 35. Tb8, b5 36. Tc8, Ld5 37. Tc7+,
Kg6 38. g4, Tb1+ 39. Kh2, Th1+ 40.
Kg3, Tg1+ 41. Kh2, Tg2+ 42. Kh1, Txf2
43. Kg1, Tf3 44. Tc8, f5**

En na nog enig gespartel was de buit binnen.

Halverwege de strijd was het dus 2-2 en aan enkele borden gloorde perspectief, zoals bij Van der Hooven en bij Vrolijk, die een eerste serieuze schaakpartij speelde na een half jaar van stilstand. Daarentegen tekenden zich misschien donkere wolken af boven de stelling van Hoogeveen, maar het allesbeslissende zenuwenkwartiertje was nog niet aan gebroken.

Cander Flanders kreeg een Morra tegengespeeld, maar al spoedig ontstond een verwarrend beeld, waarin Cander vergeefs probeerde een gat te boren in de witte stelling, die was opgebouwd uit behoudende zetjes en bijna geen zwakten vertoonde. Slechts een achtergebleven centrumpion op d3 bood enig houvast, maar later in de partij werd ook die lijn geplombeerd en restte er slechts berusting in remise. De slotstelling mag u overtuigen:

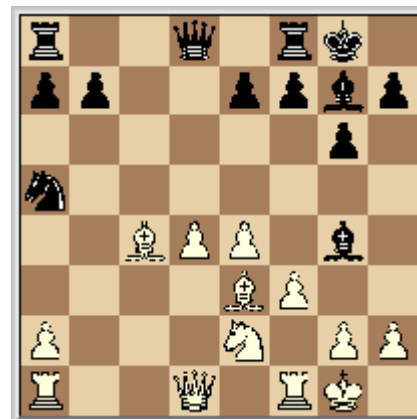

Zwart aan zet.

Hoe verliep het bij Van der Hooven? Uit een Grünfeld had hij een mooie , maar ook overbekende, stelling bereikt. Ondanks de warmte die zijn partij uitstraalde, had Evert het kennelijk toch koud, zoals hier uit zijn rode muts blijkt:

In die stelling zijn na 12 zetten diverse mogelijkheden voor wit:

Een opsomminkje:

13. Lxf7, 13. Tc1, 13. Ld5, 13. Ld3 om maar te noemen.

Wit nam de eerste:

13. Lxf7+, Txf7 14. fxc4

Wit wint een (dubbel)pion, maar zwart krijgt een mooi initiatief!

14..., Txf1+ 15. Kxf1

15. Dxf1, Pc4 16. Df3, Db6 17. Lf2, Db2 en zwart staat goed.

15..., Dd7 16. h3, De6 17. Dd3, Dc4 18. Dd2

18. Dxc4, Pxc4 19. Lg5, e6 20. Td1, b5 en wit staat moeilijk.

18..., Da6 19. Kg1

Bepaald niet het beste!

19. Dc2, Pc4 20. Db3+, Kh8 21. Kg1, Tf8 (21..., Pd2 22. Lxd2, Dxe2 23. Le3 en de kansen lijken gelijk, Spassky – Kortsjnoj, 1955)

19..., Pb3 20. axb3, Dxa1+

En hier gloorde dan dat eerder genoemde perspectief! Een kwal op het droge!

21. Kh2, Db1 22. Pc3, Dxb3 23. Pd5, e6 24. Pe7+, Kf7 25. Lg5, h6?

Evert zei: ik houd het voor mezelf spannend.... Maar een misslag blijft gewoon een misslag. Wit staat nu niet minder!

Goed was: 25..., Db6! Met aanval op d4. 26. Df4+, Ke8 27. Pg5, Dxd4 28. Lf6, Lxf6 29. Pxf6+, Ke7 30. Pxd7, Tc8 31. g5, a5 32. Pf6, a4 en zwart marcheert!

26. Df4+, Ke8 27. Lf6, g5 28. De5, Lxf6 29. Dxf6, Td8 30. Pg6, Kd7 31. Pf8+

Zwart staat voor een dilemma. Hij koos het beste:

31..., Txf8 32. Dxf8

De voordelen zijn als sneeuw voor de zon verdwenen. Kan zwart nog wat uitrichten?

Bijvoorbeeld: 32..., Dc4 33. Dxd6, Dxd4 34. Dxd5, Dxe4 35. h4, Kd6 36. Dd8+, Kc5 37. Da5+, Kc6 39. Dc3+ en het lijkt allemaal zinloos....

De partij:

32..., a5 33. Dxd6, a4 34. Dxd5, a3 35. d5!, exd5 36. exd5, a2 37. Dg7+, Kd6

Een rilling liep over de rug van de toeschouwers. Evert gaat toch die pion niet met de koning pakken.....?

38. Df8+, Kc7 39. Dg7+, Kd6 40. Df8+

Remise gegeven. Tussenstand: 3-3.

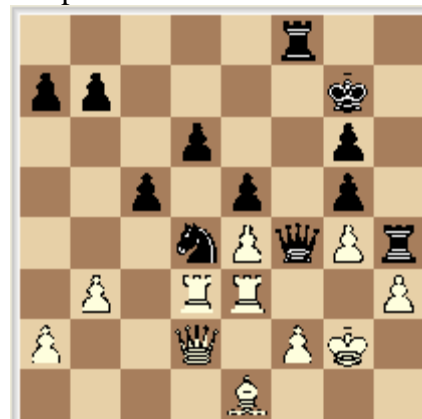
Was het remise?

40..., Kc7 41. d6+, Kc6 42. De7, a1D 43. Dc7+, Kb5 44. Dxb7+, Kc4 45. Dc7+, Kb4 46. d7, De3! (dreigt mat...) 47. Db7+, Kc5 48. Dc8+, Kb5 49. Db8+, Kc6 50. Dc8+, Kb5 Dus toch remise.

Het tweede kookpunt van die avond naderde! Zouden we, na die deceptie aan bord 1, nog wel winnen? Olivier stond goed, maar hoe was het met Reinier?

Die had aan bord 2 zijn handen vol aan Moolenaar. Reinier boette een pion in en moest zich vervolgens beperken tot verweer rond zijn koning. Het was het moment waarop wij, toeschouwers, de donkere wolken zich zagen opstapelen...hoewel het buiten wolkeloos was en knap vroom!

Bezie de positie na 36 zetten:

Wit staat minder en kan bijna niet anders dan wachten waar zwart iets wil ondernemen. Toch besloot Reinier een kans te wagen op het verkrijgen van tegenspel:

37. Da5, Pc2!

De toestand is ernstig. Wit heeft niet anders dan de dame terugnemen naar d2.

Toch ging hij voort op de ingeslagen weg:

38. Txd6

Zwart kan nu de partij uitblazen met 38..., Pxe3+ 39. Kg1, Txg4+ 40. hxg4, Dxd4+ 41. Kh1, Dg2#. Het zweet stond ons in de handen.... Maar wat deed zwart?

38..., Pxe1+?? 39. Dxe1, Tf7 40. De2

Beter was hier: 40. Tdd3, Df6 41. Tf3, De7 42. Txf7+, Dxf7 43. Td5, Th8 44. Dc3, Tf8 45. Dxe5+, Kh7 46. Dg3 en wit staat zwaar overwegend.

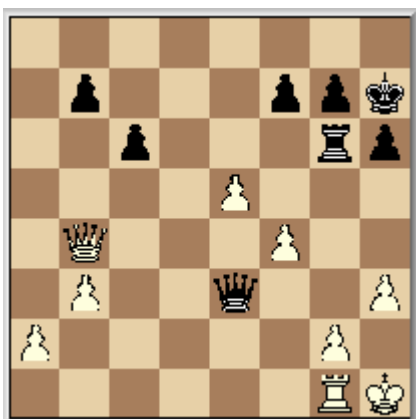
40..., Th8 41. Tf3

Ook niet het beste, dat was 41. Tdd3 en de kansen zijn weer voor wit.

41..., Dxf3+ 42. Dxf3, Txf3 43. Kxf3

Verdere notatie ontbreekt. Toch bleek wit tijdens het spel van het daarop volgende de zenuwen in bedwang houden, de sterkste en wist hij de partij winnend af te sluiten. Dat bracht ons aan de leiding en was het wachten op de afloop aan het laatste bord., bij Olivier Vrolijk.

Na lang manoeuvreren had Olivier een pion gewonnen en waren we ver in het middenspel of moet je dit eindspel noemen tot hier gekomen na 39 zetten:

40. Te1, Df2 41. De4, Kg8 42. Te2, Dc5 43. f5, Tg5 44. e6!, fxe6 45. fxe6, De7 46. Td2, Kh8?

Een fatale misgreep. Reddend was geweest: 46... Df6! 47. e7, Da1+ 48. Kh2, De5+ 49. Dxe5, Txe5 50. Td7, b5 51. Tc7, Kf7 52. Txc6, Kxe7 en wit moet nog vele peentjes zweten..., maar of hij die peentjes ook aan de kook kan krijgen is de vraag!

In de partij was het nu snel gedaan:

47. Td7, Df8 48. e7

En zwart gaf zich gewonnen en de verhitte gemoederen bij de onzen namen wat af.

De uitslagen genotuleerd:

Vd. Hooven – Ten Wolde	½-½
Hoogeveen – Moolenaar	1-0
Van 't Hoenderdaal – vd. Linden	0-1
Ouwehand – De Oude	½-½
Flanders – v. Eijdsen	½-½
Kleinjan – Hemderson	½-½
Weeda – Schölvinc	1-0
Vrolijk – Rensen	1-0
	5-3

De stand na 4 ronden:

1. Charlois Europoort 3	8	20½
2. Overschie 2	7	17½
3. Erasmus 2	6	17½
4. HZP Schiedam 1	4	17
5. Krimpen a/d IJssel 2	3	16
6. De IJssel 1	3	14½
7. Onesimus 1	1	11½
8. Dordrecht 3	0	13½

Was dit alles wat er te vertellen valt?

Neen, want er was nog een kookpunt dat werd bereikt en toen letterlijk bij – 9 Celsius!

Nadat iedereen de plaats des heils had verlaten, gingen Jaap en ik aan het werk met de overblijfselen van het slagveld. Dat laatste lukte ons wel. Wat niet lukte was de verlichting volledig te verduisteren en het alarm uit te schakelen als sluitstuk voor het vergrendelen van de voordeur.

Daarvoor heb je 1 minuut de tijd! En het ging niet, en daarna weer niet. Jaap radeloos rondrennend en ik blauwbekkend aan de deur, die niet in het slot mocht vallen. Het probleem werd na een dik kwartier proberen, proberen en nogmaals proberen niet echt opgelost en hebben we de deur maar achter ons dicht gedaan. Wellicht is Jaap die nacht nog van zijn bed gelicht door de politie, toen zij inbraak vermoeden...!

HET ZESDE KOPLOPER !

Ronde 4, door de deelname van 7 teams onze derde ronde, werd bij de start in het nieuwe jaar door ons laatste team, het zesde, goed ingezet. De uitwedstrijd op 6 januari, nota bene bij de tot dan ongeslagen lijstaanvoerder Groenord 3, werd winnend afgesloten.

Daardoor kon ons team de koppositie van de Schiedammers overnemen.

De persoonlijke prestaties:

Knyff- Ansem	0-1
Verbiest – Hurkmans	0-1
Buitelaar – Bosbaan	1-0
Buckers – Hesselmanns	0-1
Deegeling – Melis	0-1
Schlaerman – Plantinga	1-0
Van Soest – Poot	½-½
Steenbergen – Versluis	1-0
	3½-4½

De topspelers van het team geven nog een demonstratie van hun kunnen:

Ansem – Knyff

1. d4, Pf6 2. Pc3, g6 3. e4, d6 4. f4, Lg7 5. Pf3, 0-0 6. Ld3, c6 7. 0-0, Dc7 8. Pe2, Pbd7 9. c3, e5 10. Tb1, Te8 11. Pg3, Lh6

Een uitnodiging , die prompt wordt aanvaard.

12. f5, Lxc1 13. Dxc1, Kg7 14. fxxg6, fxxg6 15. Dg5, Pf8 16. Pxe5

16..., Dd8

Beter: 16..., dxe5 17. Dxf6+, Kg8 18. Lc4+, Le6 19. b3, Tad8 20. Tbd1, Lxc4 21. bxc4, Td7 en zwart kan nog wel even stand houden.

17. Txf6, dxe5 18. Ph5+, Kh8

Zwart kruipt in het hoekje waar de slagen gemeenlijk plegen te vallen.

19. Txf8+, Txf8 20. Dxe5+

En zwart gaf zich gewonnen.

Hurkmans had een flink wat langere partij nodig om de tegenstander te vellen.

Hij verdedigde zich met een Nimzo-Indiër en belandde na de 22^e van wit (Verbiest) in deze stelling:

22..., Pbd7

Hier had Peter materiaal kunnen bijschrijven via: 22..., h6 23. Ph3, g5 24. Pxxg5, hxxg5 25. Lxxg5, makkelijk is het daarna toch ook niet.

23. Txa8, Dxa8 24. Pe6, Db8 25. Pd4, Pc5 26. Pc6, Da8 27. De1, Pce4

27..., Pd3! 28. Ta1, Pxe1 29. Txa8, Pxf3+ 30. gxf3, Txa8 en wit staat het zweet in de handen en hij trekt nog wit weg bovendien....

28. Ta1, Db7 29. Ta2, Db6 30. Da1, Pxd5 31. Ta6, Dc5 32. Lxe4, Txe4 33. Pd4

Zo gaat het paard naar de slager!

33..., Pxf4 34. Tc6, Dd5 35. Tc8, Pe6 36. Pc6, Dg5 37. Da8, g6

Zulke zetjes geven een gierend ontsnappingsgeluidje!

38. Pe7+, Dxe4 39. Dxe4, Dd7 40. Tb8, d5 41. Dh4

Een grafzet tot besluit!

41..., Da7

En wit zwaaide dag met het handje.

DAT SCAEC SPEL (deel 1)

Jaap Staal

Er zijn heel wat verhalen over de oorsprong van het schaakspel. Het

beroemdste is wel dat over de Indische koning die zich verveelde, totdat een slimme man aan Zijne Majesteit het juist door hem uitgevonden schaakspel kwam demonstreren en als beloning vroeg een kleine hoeveelheid graan, één korrel op het eerste veld, twee op het tweede enzovoort. De koning stond het genadiglijk toe en begreep pas na het bezoek van zijn ontdane minister van financiën, dat hij eerst moest denken voor hij ging handelen.

Een ander verhaal is. dat de Grieken zich tijdens het tienjarig beleg voor Troje niet wisten te vermaken op dagen dat er niet gevochten werd – en dat waren er nogal wat – en dat toen hun landgenoot Palamedes het schaakspel uitvond.

Dat laatste verhaal was bekend aan Jacobus de Cessolis, een dominicaanse monnik die leefde rond het jaar 1300. Hij bedacht in zijn *Ludus scaccorum*, het spel van het schaken, echter een nieuwe oorsprong. Volgens hem was het schaakspel afkomstig uit Babylon en had Palamedes het niet uitgevonden, maar alleen maar geïntroduceerd.

In Babylon leefde namelijk de koning Elmedarap, die een wreed tiran was en zijn onderdanen op gruwelijke wijze onderdrukte. En niet alleen zijn onderdanen. Hij had het lichaam van zijn vader in driehonderd stukken gehakt en die aan de wilde dieren te eten gegeven. De koning had nog meer onaangename eigenschappen: wie het waagde ook maar de geringste kritiek op zijn gedrag te leveren, moest dat met de dood bekopen.

Het volk zocht raad bij de wijze Phylometor en verzocht hem naar de koning te gaan om die op andere gedachten te brengen, maar Phylometor voelde er niets voor om zijn leven voor niets in de waagschaal te stellen. Aan de andere kant bedacht hij, dat als iemand de koning kon bekeren, dat hij dat was, want niemand was zo wijs als hij. En dus verzong hij een list. Hij vond het schaakspel uit, liet edelen aan

het hof tegen elkaar spelen en toen de koning dat zag en nieuwsgierig werd, legde hij de regels uit. En zo vertelde hij welke plichten de koning van het schaakspel had en welke de andere stukken.

Ik vertaal een stukje: “Zoals in de Bijbel te lezen is, zal een koning in zijn hoge staat aldus getooid zijn: ten eerste zal hij zitten op een koninklijke stoel; ten tweede zal hij een purperen mantel dragen, ten derde heeft hij een gouden kroon op het hoofd, ten vierde heeft hij een scepter in zijn rechter hand en ten vijfde zal hij een ronde appel hebben in zijn linker hand..... dat de koning een purperen mantel zal dragen, bewijst ons, dat hij met verstand en eerlijkheid gesierd zal zijn, want het is met alle redelijkheid in strijd dat iemand koning zal zijn die geen onderscheid kan maken tussen rede en onrede, recht en onrecht..... Wee het land waar de koning een kind is of een aftandse grijsaard van honderd jaar oud.”

Ogenschijnlijk gaat het over de koning van het schaakspel, maar de goede verstaander wist wel beter. We hebben hier te maken met een moralistische tekst, die ons aan de hand van het schaakspel uitlegt, hoe een ieder zich heeft te gedragen om tot een in harmonie levende maatschappij te geraken. Uiteraard begint dat bij de koning.

De tekst is rijkelijk gelardeerd met anekdotes. Om aan te tonen dat een koning goedertieren moet zijn, vertelt hij van een strenge koning van Athene. Die had een dochter en toen die dochter samen met haar moeder aan het wandelen was, kwamen ze een jongeman tegen. Die laatste was zo onder de indruk van de bescheidenheid en kuisheid van het meisje, dat hij zich niet kon weerhouden en haar een kus gaf. Moeder was razend en drong er bij haar echtgenoot op aan deze brutale vlegel ter dood te laten brengen. “Ja”, zei de koning, “als ik iemand ter dood veroordeel voor een daad die hij doet uit liefde, wat moet ik dan doen met iemand die een daad doet uit slechtheid?”

Misschien ook om deze anekdotes werd de tekst onnoemelijk populair. Het aantal handschriften waarin hij voorkomt, is niet te tellen. Het eerste boek dat in Engeland gedrukt werd, door William Caxton, is een vertaling van de *Ludus*. Ook de Nederlandse vertaling, *Dat scaecspel* getiteld, kwam snel van de drukpers, al in 1479, en is daarmee een van de oudste in Nederland gedrukte boeken. De naam van de vertaler is bekend, Franconis, zeg maar Frank.

Of echte schakers iets aan die Nederlandse vertaling hebben? Weinig, maar daarover een volgende keer.

HET VIERDE WEER EENS TEN ONDER

Voor het hachje van ons vierde mag na de nederlaag in de vierde ronde worden gevreesd. Op bezoek kwam De Willige Dame 2 en die dame was wat puntenaantal betreft bepaald niet van onbesproken gedrag... Slechts 1 punt stond in haar balboekje, dus was ons vierde, voorzien van ook maar 2 punten, voor haar een leuke danspartner.

Aan de 4 kopborden trapte zij evenzo vele malen op onze mannelijke tenen en had de staart van ons team de taak niet van de vloer te verdwijnen met die staart verscholen tussen de benen. Ook die laatste zwierigheden hadden niet het gewenste succes, dus ging het Dordtse geweld met de matchpunten naar huis.

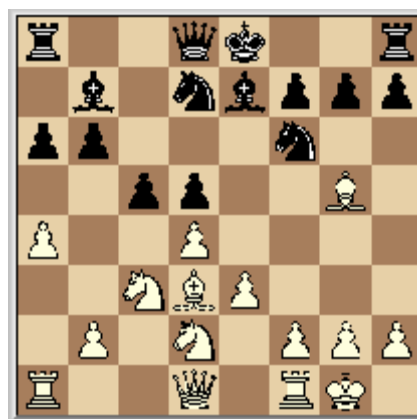
Op naam:

Beerling -	0-1
Talmon – Mol	0-1
Donze - De Graaf	0-1
Hoek van Dijke -	0-1
Verhoef – Sandyck	½-½
Hooftman – Weerdesteijn	1-0
Van der Velden -	0-1

De Kroes – Claessen	1-0
	2½- 5½

Als eerste meldde zich Peter van der Velden bij de wedstrijdleader, lichtelijk ontgoocheld, dat wel. In een Hongaarse rapsodie verdween hij in de kortste keren in de goulash.... Dat was dus al rap 0-1.

Victor Hooftman had der mazzel al vroeg een stuk cadeau te krijgen. Hij wist dit verrassinkje onberispelijk thuis te brengen. Al na 11 zetten had de partij zijn beslag gekregen toen Willem Weerdesteijn (nota bene een naamgenoot van mijn echtgenote, dus u kunt begrijpen hoe beschaamd ik me voelde...) het stuk “en prise” (deze omschrijving verzacht nog enigszins mijn leed) zette!

Willem produceerde hier:

11...., Pg4???

Een zet van licht allooi voor een Willige Dame!

Na **12. Lxe7, Dxe7 13. Dxc4,**

was de rest van de partij het bekende fluitje. Het fluitje werd na 37 zetten weer in het foedraal geborgen. Stand 1-1.

Nadat Beerling zijn nul had geïncasseerd en opnieuw een achterstand was opgelopen, was er nog weer eens een lichtpuntje. Het kwam van Leon de Kroes. Hij nam van uit de opening, die door Fons Claessen een tikje nonchalant werd behandeld, het initiatief en splitste de Dordtenaar een vrijpion in de maag en dan niet alleen in de maag, maar ook als een

prikkebeen (nota bene in de Woordenlijst van de Nederlandse taal een onbekend fenomeen, waar in kabouterland diezelfde naamdrager een bekende wippende figuur op een paddenstoel is!) in het zwarte vlees.

21. Tfe1, Dg6 22. Lc2, Df7 23. Dh4, f5 24. Lg5, Pxc5

De knol haalt onbespied wat uit de ruif.

25. Lxd8, Taxd8 26. Te7

De achtertuin als knollenveld.

26..., Df6 27. Dxf6, Txf6 28. Td1, h6

Pf3 trappelde al voor een hogeschool kunstje op g5.

29. Pe5

Hier kan zo'n kunstje ook.

29..., Kg8 30. Lb1+, Kh7

De koning gedraagt zich als een doelloze figuur, wellicht dat "time trouble" hem opjoeg, maar 30..., Le6! had zwart meer fortuin opgeleverd.

31. g4, Kg8 32. Tc1

Mogelijk: 32. Pxd7, Pxd7 33. Lxf5, Pc5 34. d7, Tf7 35. Te8+, Tf8 36. Tde1, Txd7 37. Lxd7, Pxd7 38. Txf8+, Kxf8 39. Tb1, b6 en het eindspel is lastig.

32..., b6 33. La2+, Kf8 34. Pxd7, Txd7 35. Txc6, fxe4

Op dat moment stort het bolwerk in...

36. Tc8#

En met enig fortuin was het dan weer gelijk: 2-2

Daarna begaf de rest van ons team zich in de retirade!

Niet geheel toevallig geschiedde dat als eerste aan bord 2, waar Daniëlle het

schoteltje beheerde. Zij moest ontdekken wie de mol was. Van uit een frivool Frans niemendalletje lette zij even niet goed op bij het geven van wisselgeld. Toen Jaap Mol uit de grond klom stond het zo:

Daniëlle besloot tot het rampzalige:

20. Df3?

20. Dxh4!, Pxd4 21. fxe6, fxe6 22. Pb5! en de winst ligt voor het grijpen!!

20..., Pxe5 21. De2, Pxd3 22. Dxd3, Ld6

23. Pf3, De4 24. Dd2

Dameruil had het leed nog enigszins verzacht.

24... , Dxf5

24..., e5!!

25. Pg5, Dg6 26. Pxf7, Lb4 27. Pxe8. Lxd2

28. Pxd6?

Hier was de truc met het wisselgeld:

28. Tf8+!!, Kxf8 29. Pxd6+, hxg6 30. Lxd2 en de strijd moet nog maar eens worden bewezen door zwart!

28..., Lxe3+! 29. Kh1, hxg6 30. Tc3, d4 31. Tb3, a4 32. Tb4, Ta5 33. Tb8+, Ke7

**34. Tff8, Tb5 35. Ta8, Txb2 36. h3, Lc6
37. Tac8**

Onder gelijktijdige capitulatie van wit.

Het retireren werd daarna versneld!

Bij Gilles Donze waarde de geest van Geza Maróczy rond, toen vroeg in de Siciliaan c2-c4 werd gespeeld, vòdr Pb1 uit de stal was gelaten. Al na 12 zetten werd de knuppel in het hoenderhok gegooid :

Tegenstander De Graaf meende zich hier **13. Pe6** te kunnen veroorloven... Het is voor iedere schaker raadzaam zich bij de 13^e zet eerst even iets af te vragen!

**13..., fxe6 14. dxe6, Pc5 15. Lxf6, Lxf6
16. Lh5+**

Wat minder onvoldoende is 15. Pd5.

16..., Ke7

Voorzichtiger is 16..., Kd8

**17. Pd5, Lxd5 18. exd5, Taf8 19. Tae1,
Kd8**

Op weg naar veiliger oorden.

20. b4, Pb7

Een alternatief: 20..., g6

21. Tc1, h6 22. Df2, Ke7

Gaat die dekselse koning weer de vuurlinie in! Hij had moeten retireren en wel naar c8.

23. Dg3, Pd8?

Een mistake, en nu eens niet van een grootmeester. Zwart had 23..., Lg5 24. h4, Lf6 25. Txf6!?, gxf6 26. Dxc7+, Kxc7 28. e7, Tb8 29. Tf1, Kd7 30. e8D, Thxe8 31. Lxe8, Txe8 32. Txf6, Th8 33. Tf7+, Kc8 En de victorie begint zodra zwart met a5 de knol laat mee draven.

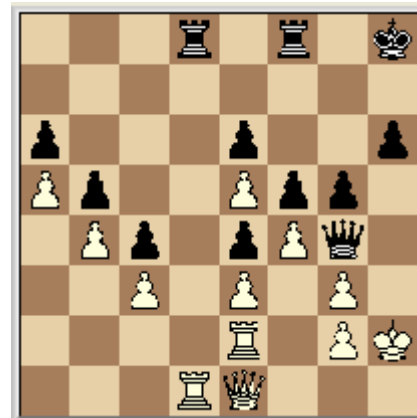
24. Txf6!, Kxf6??

Dit is geen mistake, maar een ordinaire blunder! Maar ook andere zetten hebben voor zwart niet meer het gewenste gevolg. Bijvoorbeeld: 24..., gxf6 25. Dg7+, Pf7 26. Lxf7, Kd8 27. c5!, bxc5 28. bxc5, f5 29. Df6+, De7 30. Dxf5, Txf7 31. exf7, dxc5 32. Dg6!, Tf8 33. Tb1, Dc7 34. Tb6, c4 35. Df6+ en zwart gaat na nog wat zetten mat.

**25. Tf1+, Ke7 26. Dxc7+, Pf7 27. Txf7+,
Txf7 28. Dxf7+, Kd8**

En zwart gaf er gelijk de brui aan.

De volgende schaakgewonde was Jan Hoek van Dijke. Eerst werd er een ware loopgravenoorlog uitgevochten. Alle pionnen leunden zo ongeveer tegen elkaar aan. Het wachten was op de handgranaat, die de verdediging zou slechten. Die granaat had de gedaante van een toren, niet zo gevaarlijk als een echte granaat, maar wel zeer explosief. De vele vergeefse beschietingen zal ik u besparen. We gaan naar het moment waarop het explosief zijn werk deed! Dat was 38 zetten voorbereidend offensief van de zwarte belager:

38..., Td3 39. Ted2, gxf4 40. gxf4, Txc3

Het ondermijningsproces is begonnen, het is dat de cavalerie ontbreekt en het bijbehorend hoorngeschal...anders waren de angststuipen lokalen ver aangejaagd geweest!

41. g3, Td3 42. Txd3, cxd3 43. Td2, Tc8

Een tweede mineur in aantocht!

44. Tf2, Tc2 45. Txc2, dxc2 46. Dc3

Een verkennende uitbraakpoging? Om de zwarte koning nog in het uiterste uur te belagen?

46..., De2+ 47. Kh3, Dc4

Opgegeven.

En zo ging Jan Hoek dus ook het hoekje om, waarmee de uitslag van de wedstrijd was bepaald op een nederlaag.

Slechts Emiel Verhoef kon het schrijnend leed misschien nog wat verzachten! De opening van zijn partij verliep origineel en bracht een interessant spelbeeld op het bord. Hiervan het verloop:

Sandyck – Verhoef

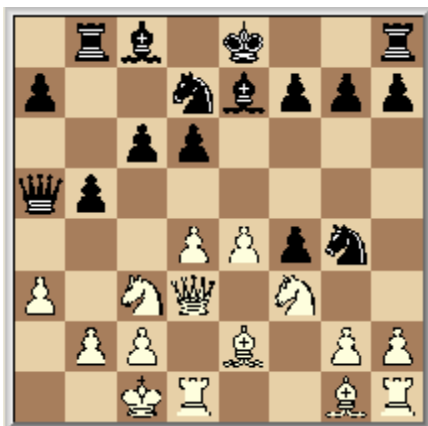
1. e4, d6 2. d4, Pf6 3. Pc3, c6

Het kan dus nog uitdraaien op Pirc, maar dan moet zwart wel de koningsloper fianchetteren.

4. f4, Da5 5. Dd3, e5 6. Pf3, Pbd7 7. Le3, Pg4! 8. 0-0-0, exf4

De pion kan niet worden teruggenomen!

9. Lg1, Le7 10. Le2, b5 11. a3, Tab8

Uit deze stelling blijkt dat zwart mooi uit de opening is gekomen. In de partij bleef zwart lang trachten zijn betere vooruitzichten tot gelding te brengen, totdat hij een kwaliteit moest inleveren.

Daarna was het hard werken om remise af te dwingen. Dat gebeurde aan het eind van de avond, toen de uitslag van de wedstrijd al vast stond.

BERICHT UIT DELFT

Het laatst gehouden weekendtoernooi in de Prinsenstad telde onder de deelnemers ook Andrzej Pietrow. Hoewel hij – naar eigen zeggen – niet bijster succesvol was – was er toch een potje bij, dat uw aandacht verdient.

L. v.d. Ouden – A. Pietrow

Commentaar: Andrzej

1. Pf3, d5 2. d4, e6 3. c4,c5 4. cxd5, exd 5 5. g3, Pc6 6. Lg2, Pf6 7. 0-0, Le7 8. dxc5 , Lxc5 9. a3

Een zelden gespeelde variant. De witte pionnen kunnen in het eindspel zwak worden, wat ook later is gebleken.

9..., 0-0 10. b4, Le7 11. Lb2, Le6 12. Pc3, Dd7 13. Pg5, Tac8

Zwart heeft straks de toren op a8 nodig ter verdediging van de verlaten damevleugel. Beter was 13..., h6.

14. Pxe6, fxe6 15. Pa4, b6 16. Tac1, Pd8 17. Txc8, Dxc8 18. Pc3, Dc4 19. Dd2

Passief. Sterk was 19. Da4 net het initiatief op de verlaten zwarte damevleugel. Zwart mist zijn toren op “a8”.

19...Pf7 20. Td1, Pd6 21. Lh3, Kf7 22. f3.

Het kritieke moment van deze partij. Juist was waarschijnlijk 22. De3, Pg4 23. Df3, Pf6 met vermoedelijk remise.

22..., Te8 23. Lg2, Db3 24. Tb1, Pc4 25. Dd1, Dxd1+ 26. Pxd1, Pxb2 27. Pxb2, Tc8 28. Pd3, Pd7 29. Tc1, Txc1+ 30. Pxc1, Pe5 31. Pd3, Pxd3 32. exd3

Om het ergste te voorkomen heeft wit het aanwezige materiaal tot het minimum gereduceerd met de hoop remise te maken in een eindspel met lopers van ongelijke kleur. Interessant is dat dit soort eindspelen voor de derde maal binnen drie

weken voor komt in mijn partijen. Voor de andere twee zie hetzelfde clubblad.

32...., b5!

En het is gelijk duidelijk, dat dit eindspel voor wit totaal verloren staat.

**33. Kf2, Lf6 34. Ke3, Lb2 35. Kd2, Lxa3
36. Kc3, Ke7 37. Kb3, Lc1 38. f4, Kd6
39. Lf3, Le3 40. h3, Lf2 41. g4, g6 42.
Kc3, Le1+ 43. Kb3, Ld2 44. Le2**

44. f5, exf5 45. gxf5, gxf5 en wit moet de loper geven voor de f-pion of hij verliest de b-pion.

44...., Lxf4 45. d4, a6 46. Kc3, Lg3 47. Lf3, Le1+ 49. Kb3, Ke7

Met het plan de witte pion op h3 te gaan ophalen en h5, gxh5, gxh5 en de h-pion promoveert.

Wit gaf op.

DE KOMENDE TOERNOOIEN

Binnen niet al te lange tijd staan er twee toernooien op de rol bij onze club.

Op zaterdag 7 maart speelt ons eerste thuis tegen de Pion 2 uit Roosendaal. Gelijktijdig organiseert onze vereniging in een of meer zalen in onze school het Erasmus-jeugdtoernooi.

Vorig jaar is hier met wankel schreden een eerste begin mee gemaakt en ditmaal hoopt ons bestuur op een nieuwe, grotere stap. Er is op de RSB toernooi kalender melding gemaakt van het toernooi en mede door de ervaringen opgedaan vorig seizoen

mag verwacht worden, dat de omvang van het aantal jeugdige deelnemers zal toenemen.

Het betreft een rapidtoernooi met 10 minuten per speler per partij over dubbele ronden.

Er wordt begonnen om 10.30 uur.

Er is een aardig prijzenfonds, mede bekostigd uit de nalatenschap van Jan van der Kooij (1^e prijs hoofdgroep €40,-)

Er zal worden gespeeld in groepen van 6 deelnemers. Alle deelnemers krijgen bovendien een aardigheidje als herinnering.

De sterkere deelnemers zullen in een rustige ruimte spelen, de kleinere en kleinsten zullen elders worden ondergebracht.

Uw belangstelling en wellicht ondersteuning van de organisatie wordt aanbevolen en dat laatste is misschien zelfs wel gewenst!

Na afloop van de finalewedstrijden van de interne competitie staat ook het Watertorentoernooi weer op de rol. Het 13^e in de reeks! Laat u niet van deelnemen weerhouden uit vrees voor dit getal...!

Het toernooi omvat 7 ronden:

6 april, 20 april, 27 april,

4 mei, 11 mei, 18 mei en 25 mei.

Het toernooi is kosteloos voor leden van onze club. Niet-leden betalen inleggeld.

Er staan mooie geldprijzen in de wachtkamer, mede bekostigd uit wederom de nalatenschap van Jan van der Kooij.

De resultaten van het toernooi worden aan de KNSB doorgegeven ter verbetering. c.q. verslechtering van uw ELO!

Neem deel indien u in de gelegenheid bent! U mag zelfs tweemaal een bye opnemen, uiteraard niet in de laatste ronde omdat u daaruit ongewenst profijt zou kunnen trekken!

Met een bekende regel uit een lied zou ik u nog eens tot deelnemen willen opwekken:

“Kom van dat dak af, ik waarschuw niet meer”.

0-0-0